

Rechtskundig Weekblad

Vereniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elke Zondag

Abonnementsprijs : 400 fr. per jaar

Postcheckrekening N° 3185.22

Beheer en Redactie : Mr. René VICTOR, Justitiestraat, 21, Antwerpen

OVER DE PROBLEMEN DER BREVETEERBAARHEID

door Mr Charles VERBAET, advocaat te Antwerpen,
en de Heer Vincent GEVERS, consulent in nijverheidseigendom te Brussel en Antwerpen

I. — Voorwoord

1. — *Het begrip van de breveteerbaarheid geeft vaak aanleiding tot verwarring.*

De ingewijden van het industrieel recht weten dat het voorwerp van huidige studie menige problemen insluit welke onder de meest confuse en meest be-Onze betrachting zal hier zijn een veilige en duidelijke leidraad vast te leggen tot waardering der breveteringsvoorwaarden van de uitvindingen. Moge deze studie ertoe bijdragen deze voorwaarden nauwkeurig te omlijnen niettegenstaande de confusie welke doorgaans in onze Belgische doctrine en rechtspraak heerst.

Hoe bedoelen wij deze confusie?

Onderstellen wij een uitvinding waarvan noch de nieuwigheid noch de doelmatigheid met ernst kan aangevochten worden. Onderstellen wij dat deze uitvinding gebreveteerd is volgens de regels van de kunst. Veronderstellen wij daarenboven dat een derde zonder argwaan en zonder omweg namaak pleegt teneinde het voordeel van de uitvinding ten nadele van de uitvinder en ten eigen bate in te palmen. De uitvinder, welke zeker is van zijn recht, vervolgt de namaker. Hoe zal het vonnis luiden?

Naar billijkheid moet de uitvinder ongetwijfeld in het gelijk worden gesteld. De geest en de letter van de wet vereisen dat zijn recht zou worden erkend. Dit neemt het gevaar echter niet weg dat ten gevolge van de heersende confusie aangaande het begrip van breveteerbaarheid (of beter van het uitvindingskarakter) een vonnis geveld zou worden, waarbij de uitvinder in het ongelijk wordt gesteld en de namaker integendeel volle vrijheid wordt gelaten in zijn schending van anderman's goed.

Hoe zal de namaker voor zijne verdediging te werk gaan?

Hij zal aanvoeren dat, zelfs indien de innovatie nuttig en nieuw is, zij geen inventief karakter bezit, wat vereist is opdat de innovatie breveteerbaar weze (ook is er in de terminologie spraak van « oorspron-

kelijkheid », want niet eens de terminologie staat vast).

Wij stellen inderdaad vast dat voor ieder bepaald geval, voor nagenoeg iedere uitvinding, in rechtspraak en rechtsleer regelen of criteria kunnen worden gevonden welke, indien ze letterlijk worden toegepast, en dogmatisch opgevat, tot het besluit leiden dat er geen inventief karakter voorhanden is welk vereist is voor de breveteerbaarheid en integendeel rechtvaardiging aanwezig is tot de schending van de uitvinding.

Anderzijds is het evenwel zeker dat in diezelfde bepaalde gevallen de gebreveteerde zijnerzijds doctrine en rechtspraak zal mogen aanhalen gesteund op andere regelen en andere criteria welke eveneens, indien ze naar de letter worden genomen, hem moeten beschermen en hem, volgens dogmatische waarde, het inventief karakter vereist voor de breveteerbaarheid toekennen.

De rechtbank in dusdanige gevallen zal dus tegenover tegenstrijdige criteria komen te staan. Deze welke het inventief karakter voorstaan worden met dezelfde kracht als de andere betreffende de afwezigheid van het inventief karakter aangehaald in dezelfde rechtsliteratuur.

Van waar deze verwarring? — Zij vindt haar oorsprong bij een dwaling in de methode. Te dikwijls wil men in België het inventief karakter beoordelen op een wijze en in een geest welke daarop niet passen.

Meer speciaal wordt misbruik gemaakt van de zogenaamde klassieke criteria waarvan de voordelen en de waarde worden geloofd, maar welke in feite de oorzaak zijn van de verwarring en van het onbegrip.

Deze confusie zou zich veel minder voordoen zo het gezond verstand, de bedoeling van de wetgever en de geest van de wet meer voor ogen werden gehouden. Het is er bijgevolg om te doen het inventief karakter volgens de geest van de wet te beoordelen aan de hand van duidelijke en eenvoudige gegevens welke kunnen worden aangewend door eenieder, hij weze dan ook niet gespecialiseerd in het brevetten-recht.

2. — Voorwerp van de studie.

Blijkens de hoofding van dit artikel wordt het probleem van de breveteerbaarheid hier in zijn geheel opgevat. Wij zullen echter de nadruk leggen op het probleem van het inventief karakter om reden dat daar speciaal de confusie ontstaat.

Het hoofddoel dezer studie zal zijn, enkele klare en duidelijke waarderingscriteria vast te leggen van het inventief karakter welke in een geest van gezond verstand aanleiding zullen geven dit inventief karakter te beoordelen volgens de geest van de wet en de bedoeling van de wetgever. Deze regelen zullen het voorwerp uitmaken van hoofdstuk VI.

Zekere dezer regelen welke wij aldaar naar voren zullen brengen zijn origineel, zodat wij deze zullen moeten rechtvaardigen; anderen worden aangehaald uit diverse bronnen, deze bronnen zullen alsdan worden bepaald. Wij zijn voornemens hier kritiek uit te brengen op de klassieke criteria (hoofdstuk III); onze doelstelling is hunne tegenstrijdigheden naar voren te brengen. Ons opzet zal zijn hunne zwakheid te bewijzen aan de hand van de letter van hun opstel en tevens aan de hand van hunne conceptie zelf.

De studie van het inventief karakter kan in het vervolg aanleiding geven tot het betreden van andere domeinen van het recht. Wij zullen deze echter zoveel mogelijk beperken.

II. — Algemene begrippen over de breveteerbaarheid

3. — Algemene begrippen omtrent de rechten van industriële eigendom.

Van oudsher wordt aan de handarbeider een eigendomsrecht toegekend op de vruchten van zijn arbeid. Immer hebben inderdaad wetten of kostuimen bestaan welke regelingen voorzagen betreffende de modaliteiten en de grenzen van dit recht van eigendom, de voorwaarden van verkrijging en van verlies van dit-zelfde eigendomsrecht. Het denkbeeld evenwel dat het eveneens billijk en in overeenstemming met het algemeen belang zou zijn de geestelijke arbeider te belonen voor zijn werk is echter pas veel later ontstaan; eerst in de 19^e eeuw inderdaad werden daadwerkelijke maatregelen in die zin genomen.

In principe hebben de intellectuele rechten, of ook nog de rechten van industriële eigendom, voor doel uitsluitende exploitatierechten te verlenen en modaliteiten vast te leggen voor deze rechten. Van meet af blijkt dat het vraagstuk niet ten volle is opgelost, in die zin dat deze rechten nog maar een praktische toepassing vinden in zake vatbaar voor industriële of commerciële exploitatie. Zo zijn tot nu toe geen doelmatige beschermingsmaatregelen gevonden geworden om geestelijk werk, niet vatbaar voor renderbare exploitatie, te beschermen en welke bijgevolg geen monopolie van exploitatie kunnen genieten. Reusachtige gewrochten als de Einstein theoriën worden niet beschermd, hoe belangrijk ook hunne repercussie weze in het alledaags leven.

De industriële eigendom wordt in verschillende takken onderverdeeld, welke elk het voorwerp uitmaken van een afzonderlijke wetgeving. Aldus worden onderscheiden :

1) de wetgeving op de brevetten welke de eigenlijke uitvindingen dekken.

2) de wetgeving op de industriële tekeningen en modellen, nl. de combinaties van lijnen, figuren, kleuren of plastische vormen, getekend, aangebracht, gegraveerd, gebeeldhouwd, gedreven, gegoten, geweven, geborduurd, enz., welke voor doel hebben aan

een produkt een nieuw voorkomen of een eigenaardige vorm te geven.

3) de wetgeving op de auteursrechten welke de artistieke, literaire, muzikale creaties, enz., beschermen.

4) de wetgeving op de fabrieksmerken welke de originele merkcreaties dekken.

5) de wetgeving op de oneerlijke concurrentie welke de reklaampaten, de sociale namen, enz., dekt.

Hier gaat het echter enkel om de wetgeving op de brevetten. Uit het hier beschrevene kunnen nochtans volgende conclusies worden getrokken :

1. De wetgeving op de brevetten is niet van toepassing op de gevallen welke uitsluitend van één of andere de overige voornoemde wetgevingen ressorteren.

2. De wetgeving op de brevetten vindt geen praktische toepassing, tenzij de uitvinding renderend blijkt te zijn.

Wij zullen verder zien dat deze 2de conclusie haar toepassing zal vinden in de omschrijving van het inventief karakter.

4. — De drie fundamentele regelen waarop de wetgeving op de brevetten gesteund is.

Het brevettenrecht is gebaseerd op de drie volgende grondbeginselen :

1) Het voordeel van de uitvinding moet aan de uitvinder worden voorbehouden, hoe gering deze uitvinding ook weze (regel van billijkheid).

2) Zij die door hun uitvinding medewerking verlenen aan de beschaving, moeten aangespoord worden tot verdere nasporing (Ferand Jacq., Propr. ind. April 1952) (regel van algemeen belang).

3) De vrijheidsbelemmeringen ter zake van handel of nijverheid moeten echter door de wet op de brevetten vermeden worden, in zover dat deze buitenmatig zouden zijn of ondraagbaar.

De wetgeving op de brevetten is als het ware een samenbundeling van deze drie beginselen. De wetgever heeft een vergelijk moeten treffen tussen deze beginselen welke tegenover elkaar komen te staan. Geven wij hiervan een korte toelichting.

Wij weten dat de maximum geldigheidsduur van een brevet 20 jaar is, dan wanneer het nijverheidsmodel blijft gelden tot 50 jaar na het overlijden van de schepper ervan, en het handelsmerk op blijvende wijze gedekt is zolang het merk een merk is en als dusdanig geëxploiteerd wordt.

Van waar komt dit verschil? Waarom twee maten en twee gewichten? Waarom niet aan ieder uitvinder een beschermingstijd verlenen welke loopt tot 50 jaar na het overlijden van de uitvinder? — Het antwoord is eenvoudig : omdat een dusdanige bescherming draagbaar is op het gebied van de modellen, doch onhoudbaar zou zijn op het gebied van de brevetten.

Het eerste beginsel is dus breed toegepast voor de kunstenaar en de schepper van een model, doch een vergelijk moest tussen de beginselen 1 en 3 worden getroffen ten behoeve van de uitvinder.

Het is ook deze bezorgdheid van vergelijk tussen deze drie beginselen welke ten grondslag ligt aan het enge formalisme dat de wetgever ter zake van brevetten heeft opgelegd, dan wanneer geen dergelijke maatregel van toepassing is op fabrieksmerken en nijverheidstekeningen.

De omschrijving van de breveteerbaarheid zoals wij deze in het hiernavolgend hoofdstuk zullen onderzoeken, maakt eveneens een vergelijk tussen deze drie beginselen.

De verdienste van een wetgeving op de brevetten is afhankelijk van de harmonie welke bereikt wordt

tussen deze drie grondregelen. Van dit standpunt uit bekeken mag de wetgeving in zake brevetten in België als een succes worden beschouwd. Meer dan 500.000 brevetten werden aldus in België sedert 1854 afgeleverd; het aantal brevetten in de hele wereld afgeleverd belooft op circa 10.000.000. Het is wel zeker dat het wetgevend optreden in die aangelegenheid het lot der uitvinders merklijk verbeterd heeft. Inderdaad, wijl deze destijds onbegrip onverschilligheid ontmoetten, mogen zij thans normaal aanspraak maken op erkenning hunner rechten en op de winst die eruit volgt. De buitengewone opbloei der uitvindingen der 50 laatste jaren is vooral te wijten aan de doelmatigheid van de wettelijke bescherming.

De exploitatie van deze enorme hoeveelheid uitvindingen levert ten huidigen dage reusachtige rijkdommen op voor het mensdom, welke de levensstandaard van onze bevolking merklijk verbeterd hebben. Niettemin ligt het hier in onze bedoeling niet het sociaal en economisch aspect van deze wetgeving uit te diepen, zodat wij ons hier beperken tot deze korte digressie.

Indien evenwel de wetgeving op de brevetten niet onverdienstelijk is, is zij nochtans vatbaar voor verbetering. Onlangs werd aldus een merklijke vooruitgang geboekt door het instellen van het Internationaal Instituut te 's Gravenhage, wat insluit voor België een facultatief vooronderzoek betreffende de nieuwigheid ten behoeve van de uitvinder en van ieder belanghebbende. Het bestuur van het Departement van Economische Zaken heeft ook verschillende wijzigingen in onderzoek, waarvan enkelen zeer welkom mogen geheten worden, doch waarvan anderen voor gevolg zouden hebben een ruim gedeelte uitvinders van het voordeel hunner brevetten te beroven en de brevetering voor te behouden aan een soort keurbende van grote uitvinders. Het is natuurlijk niet wenselijk dusdanige wijzigingen aan de wet aan te brengen. De praktische rendering van onze wetgeving zou ook aanzienlijk kunnen vergroten dank zij enkele verbeteringen van de wet. Het onderzoek van deze kwestie, welke ook zijn belang en zijn actualiteit weze, zou van aard zijn de eenheid van onze studie te breken zodat wij dit nader onderzoek eveneens van kant moeten laten.

Merken wij overigens op dat de zwakheid van de klassieke criteria aangaande het inventief karakter, precies volgt uit het feit dat deze criteria grotelijks te kort komen aan de grondbeginselen 1 en 2, zonder dat de ingeroepen tekortkomingen hun rechtvaardiging en hun voldoende reden vinden in het grondbeginsel.

5. — *Algemene omschrijving van de bevreteerbaarheid.*

Artikel 1 van de wet van 24 Mei 1854 luidt als volgt :

« Uitsluitende en tijdelijke rechten worden onder de » naam van uitvindings-, verbeterings- of invoerbrevet- » ten verleend voor iedere ontdekking of iedere verbetering vatbaar om als nijverheids- of handelsvoorwerp te worden geëxploiteerd. »

Aan te stippen valt dat het woord « ontdekking » in de wet als synoniem van « uitvinding » wordt gebruikt en dat dit laatste vigeert in de gebruikelijke omgangstaal.

Artikel 1 van de wet voorziet bijgevolg slechts twee voorwaarden tot bevreteerbaarheid, namelijk :

- a) het gaat hier om een « uitvinding » of om een « verbetering »;
- b) de « uitvinding » of de « verbetering » moet vatbaar zijn om als nijverheids- of handelsvoorwerp geëxploiteerd te worden.

Deze twee voorwaarden zijn noodzakelijk en voldoende. Hun studie en hun analyse laten toe hen te ontleden, met dien verstande dat volgende zes voorwaarden van bevreteerbaarheid kunnen worden onderscheiden :

- 1) het voorwerp moet aan zekere criteria van nieuwigheid, omschreven in artikelen 24 en 25 der wet, voldoen;
- 2) de nieuwigheid moet het karakter hebben van een uitvinding (anderen verkiezen de uitdrukking » oorspronkelijkheid » — uitdrukking welke ons nochtans weinig aangepast en weinig duidelijk voorkomt);
- 3) de nieuwigheid moet vatbaar zijn voor exploitatie als nijverheids- of handelsvoorwerp;
- 4) de nieuwigheid mag niet dusdanig zijn dat zij blijkbaar uitsluitend van een andere wetgeving ressorteert (nijverheidsmodel, merk, kunstwerk, enz.);
- 5) de nieuwigheid mag noch ongeoorloofd, noch onzedelijk zijn;
- 6) de nieuwigheid mag geen pharmaceutische combinatie uitmaken.

De conditie 6 is zeer omstreken. Wij zullen hier niet nagaan door welke subtile redenering dit verbod afgeleid wordt uit artikel 1 van de wet.

De conditie 4 werd reeds sub par. 3 behandeld.

De conditie 5 is van zelfsprekend en hoeft geen verder betoog.

Het is in conditie 2 (inventief karakter of oorspronkelijkheid) dat de hoofdmoeilijkheid rust. Het is deze conditie welke het voorwerp zal uitmaken van onze studie.

De condities 1 en 3 zullen hier slechts ingeroepen worden ten einde alle onduidelijkheid voor wat de conditie 2 aangaat uit de weg te ruimen.

6. — *Ieder brevet wordt geacht geldig te zijn tot bewijs van het tegendeel.*

Krachtens het beginsel « voorraad is aan de titel verschuldigd » moet een brevet het vermoeden van geldigheid genieten. Het is aan de betwister de geldigheid van het bewijs zijner stelling te leveren. Rechtsleer en rechtspraak zijn het volmondig daarover eens.

7. — *Vatbaar voor exploitatie als nijverheids- of handelsvoorwerp.*

Het is ter nauwernood vereist dat deze voorwaarde in de wet zou worden vervat, daar zij vanzelfsprekend is. Een brevet inderdaad is een exploitatiemonopol, en dit alleenrecht op een exploitatie is onzinnig indien het voorwerp ervan niet exploiteerbaar is. De wet bepaalt niet of de exploitatie renderbaar moet zijn zodat de vraag zich stelt of een realiseerbare uitvinding zonder renderbaarheid bevreteerbaar is. Wat er ook van zij is deze kwestie zonder belang, daar het eveneens zonder belang is de bevreteerbaarheid van een uitvinding te onderzoeken zo er geen vermoeden van renderbaarheid is.

De rechter welke over namaak te kennnen heeft, kan bezwaarlijk het vermoeden opperen dat de uitvinding, welke men nuttig vindt na te maken op gevaar af van vervolgingen, niet vatbaar voor rendering zou zijn in industrieel of commercieel opzicht.

De consulent in brevetaangelegenheden aangesproken ter zake der bevreteerbaarheid, zal conclusies onder voorbehoud der renderbaarheid voorleggen. Inderdaad, indien er geen renderbaarheid is, is er geen belang zich een exploitatiemonopol te verzekeren en bijgevolg geen belang de bevreteerbaarheid te bespreken.

De uitvinder welke van meet af ingoreert of de uitvinding al dan niet renderbaar is, zal het brevet

nemen ten conservatoire titel, om het eventueel op te geven indien zijn hoop ijdel mocht zijn.

In de betrekkelijk zeldzame gevallen waarin een brevet genomen wordt zonder winstbejag in verband met de verkoop of de exploitatie ervan, doch om reden van persoonlijk, nationaal of professioneel prestige, om reden van moreel voordeel verbonden aan de prioriteit van de uitvinding, stelt zich de vraag of het brevet beantwoordt aan de omschrijving «exploiteerbaar als nijverheids- of handelsvoorwerp», doch alweer is zij zonder belang, vermits het doel zowel in het ene als in het andere geval daarmede bereikt is.

In zekere landen zijn de octrooiaanvragen onderworpen aan een vooronderzoek betreffende de nieuwigheid en betreffende de breveteerbaarheid. Het vooronderzoek betreffende de nieuwigheid levert doorgaans geen moeilijkheden op. Ter zake van de breveteerbaarheid integendeel is de vooronderzoeker geroepen na te gaan of de uitvinding al dan niet exploiteerbaar is. In de doorsnee der gevallen is hij echter niet in staat dit te beoordelen. Was hij inderdaad van meet af daartoe in staat, zou men te doen hebben met een buitengewoon schrandere geest, welke op de hoogste trappen van de economie zijn plaats zou moeten vinden!

Indien hij verkeerdelijk de praktische mogelijkheid van exploitatie voorhoudt en indien hij ten gevolge deze dwaling het brevet aflevert, is het kwaad niet erg groot vermits, indien dit brevet onnuttig is, het ook ondoelmatig zal zijn. Het zou een exploitatie-monopool zijn van een niet exploiteerbare zaak, aldus van een nietigheid. Dit brevet zal tot niets dienen! Indien de vooronderzoeker integendeel het brevet als niet exploiteerbaar beschouwt en het aldus weigert, is het kwaad integendeel zeer aanzienlijk. Het schaaft inderdaad de belangen van de uitvinder; het is in strijd met de geest en de letter van de wet.

De vooronderzoeker zal bijgevolg in het begin immer de exploitatiemogelijkheid en zelfs de rendeerdzaamheid moeten aannemen, tenzij uitzonderlijke gevallen. Doorgaans echter — en spijtig genoeg — gaat de vooronderzoeker niet alzo te werk. Hij verkliest zich niet uit te spreken over het al of niet bestaan van de exploiteerbaarheid en van de rendeerdzaamheid en hij zal zijn onderzoek beperken tot het zogenaamd inventief karakter, maar hier ook zou de rendeerdzaamheid een beslissende factor moeten zijn in de appreciatie van het inventief karakter, zoals zal worden bepaald onder hoofdstuk VI.

Het is om die reden dat het vooronderzoek door officiële instanties van brevetten, dragende op het inventief karakter ervan, meermaals (en niet ten onrechte) als een hatelijk knoeiwerk wordt beschouwd door menige uitvinder.

Een andere vraag die zich nog kan stellen in verband met de verkoop van een brevet door een uitvinder aan een industrieel is deze, of de koper de terugbetaling mag vorderen van de gestorte sommen door in te roepen dat de exploitatie van de uitvinding onmogelijk is gebleken. Dit vraagstuk kan eveneens breedvoerig worden behandeld, doch het zou ons opnieuw afleiden van het hoofdobject dezer studie.

8. — *Algemene beschouwingen aangaande de nieuwigheid.*

Een brevet dat niet nieuw zou zijn in de ogen van de rapporteur van de Franse wet, de heer Barthelemy, zou een wederechtelijk aangematigd octrooi zijn.

De noodwendigheid van de nieuwigheidsvoorwaarde vinden wij aldus aangehaald in het merkwaardig arrest Joly (Cassatie, 12 Januari 1865, D. P. 1866, I, p. 407, en Hof van Verzanding van Amiens, 30 Maart 1865) :

« C'est au prix de cette nouveauté qui enrichit le domaine public d'une véritable révélation industrielle que la loi ajourne le bénéfice devant en résulter pour tous en accordant à l'inventeur un droit exclusif pendant un temps déterminé; mais cette concession, n'aurait aucune raison d'être et serait, comme le disait le rapporteur de la loi à la Chambre des députés, une sorte d'effet sans cause si l'inventeur prétendu n'apportait rien en échange au domaine public, si la prétendue découverte, invention ou application avait reçu antérieurement une publicité suffisante pour pouvoir être exécutée. »

Deze beschouwingen zijn principieel onaanvechtbaar doch wanneer tot de omschrijving van de nieuwigheid wordt overgegaan wordt een vergelijk vastgesteld dat getroffen werd op de drie grondbeginselen van par. 4. Aldus, indien een Belgische uitvinder een volledige beschrijving van zijn uitvinding in een wetenschappelijk werk b.v. publiceert en 's anderendaags zijn brevet deponereert, wordt door de wet beschikt dat het brevet nietig is bij gebreke aan nieuwigheid. Waarom is zulke drastische beschikking weinig verenigbaar met de eerste grondregel van par. 4? Omdat geoordeeld wordt in België dat zij opgelegd is door regel 3. De veiligheid ter zake van handel en nijverheid vereist inderdaad dat, als een werkwijze beschreven is in een drukwerk, de industrieel niet verplicht is na te gaan of er brevetrechten na dit geschrift nog ontstaan zijn (zie overigens toelichting onder par. 12, al. C/b hieronder).

Een Belg anderzijds, die op doorreis is in het buitenland, b.v. in Amerika, en er een procédé ontdekt dat met succes sedert geruime tijd misschien wordt geëxploiteerd, doch volkomen onbekend is in België, waar zijn toepassing nochtans nuttig is, wil de regel 2 van par. 4 dat deze Belg aangemoedigd wordt zijn uitvinding op de markt in België te brengen.

Luidens de Belgische wet, indien hij het brevet neemt in België, zal dit niet mogen vernietigd worden wegens zogenaamd tekort aan nieuwigheid, vermits de uitvinding sedert lange tijd in het buitenland geëxploiteerd is en bijgevolg niet nieuw is in de eigenlijke zin des woords.

9. — *Wettelijke beschikkingen betreffende de nieuwigheid.*

De tekst van artikel 25 en der alinea's a) en c) van artikel 24 der wet luiden als volgt :

« Artikel 24. — Het brevet zal voor nietig worden verklaard door de rechtbank om een der volgende redenen :

» a) Wanneer bewezen zal zijn dat het gebreveteerd object aangewend, bewerkt of geëxploiteerd is geworden door een derde in het koninkrijk met een commercieel opzet voor de wettelijke datum van de uitvinding, de invoer of de verbetering.

» c) Wanneer bewezen zal zijn dat de volledige specificatie en de nauwkeurige tekeningen van het gebreveteerd voorwerp reeds eerder dan de datum der deponering voorgebracht werden in een gedrukt en gepubliceerd werk of verzameling tenzij, voor wat de invoerbrevetten aangaat, deze publicatie uitsluitend gebeurd is wegens een wettelijk voorschrift.

» Artikel 25. — Een uitvindingsbrevet zal voor nietig worden verklaard door de rechtbanken in het geval waarin het voorwerp waarvoor het werd toegestaan, reeds eerder in België of in het buitenland werd gebreveteerd.

» Niettemin zo de aanvrager de hoedanigheid vereist door artikel 14 bezit, zal zijn brevet behouden mogen worden » als invoerbrevet krachtens ditzelfde artikel.

» Deze beschikkingen zullen eventueel toegepast worden op de verbeteringsbrevetten. »

10. — *De nieuwigheid wordt vermoed : de afwezigheid van nieuwigheid moet worden bewezen.*

Dit beginsel spruit voort uit het algemeen beginsel « voorraad is aan de titel verschuldigd » (zie par. 6). Daarenboven is dit beginsel zo omdat het niet anders kan. Een positief bewijs van de nieuwigheid is ondenkbaar. Alleen is het negatief bewijs mogelijk, namelijk de afwezigheid van bewijs dat de afwezigheid van nieuwigheid onderstelt. Tenslotte is de wettekst duidelijk : artikel 24 bepaalt dat het brevet voor nietig zal worden verklaard *indien bewezen* is dat...

Men kan bijgevolg slechts tot de breveteerbaarheid besluiten onder voorbehoud van de nieuwigheid, doch dit voorbehoud hindert niemand, vermits de nieuwigheid tot bewijs van het tegendeel bestaat. Wanneer van een zaak wordt gezegd dat zij breveteerbaar is, moet dit voorbehoud als stilzwijgend aanwezig worden aanzien.

11. — *Omschrijving van de wettelijke criteria van de nieuwigheid.*

Door de band wordt uit de bewoordingen van artikelen 24 en 25 van de wet (zie par. 9) afgeleid :

dat het brevet voor nietig wordt verklaard bij gebrek aan nieuwigheid, als een bewijs voldoende bewijskrachtig, controleerbaar en volledig wordt afgeleverd ;

ofwel dat de uitvinding reeds eerder in België of in het buitenland werd gebreveteerd (zekere aanpassingen, welke hier onbesproken worden gelaten, zijn voorzien ten opzichte van de invoerbrevetetten en de conventionele brevetten ;

ofwel dat de uitvinding reeds eerder door een derde in België geëxploiteerd werd ;

ofwel dat een volledige beschrijving van de uitvinding reeds eerder in een drukwerk gepubliceerd werd (ook hier bestaan enkele afwijkingen in verband met de invoerbrevetetten).

Buiten deze gevallen mag een brevet nooit wegens gebrek aan nieuwigheid voor nietig worden verklaard.

12. — *De criteria van nieuwigheid in hun praktische toepassingen.*

A. — De criteria worden door de wet opgelegd. Zij moeten alleszins worden toegepast, zelfs indien de besluiten, waartoe zij aanleiding geven, onbillijk zouden voorkomen. Het anders — zoals wij zullen zien — is het gesteld met de criteria betreffende het inventief karakter.

B. — Deze criteria hebben de grote verdienste duidelijk en nauwkeurig te zijn. Meestal is hun toepassing van zuiver technische aard en stelt zij weinig juridische problemen. Waarover gaat het ?

Er moet nagezien worden of de bewijzen van de voorbekendheid welke worden voorgebracht, volstaan en verder de ingeroepen voorbekendheid thuis hoort onder de criteria vastgelegd door artikelen 24 en 25. Het volstaat dus om zo te zeggen de voorbekendheid tegenover het voorwerp van het brevet of tegenover het te breveten voorwerp te stellen, wat objectief zal toelaten te bepalen of er nieuwigheid is en in bevestigend geval de toedracht dezer nieuwigheid te omschrijven. Dit nazicht van de nieuwigheid mag doorgaans objectief gebeuren op grond van de materiële gegevens. Het brengt doorgaans een enige, zuivere, ondubbelzinnige en duidelijke oplossing teweeg, welke moeilijk aanvechtbaar is. Twee deskundigen daarover geraadpleegd, zullen naar de grond eenzelfde oordeel vellen, en kunnen slechts naar de vorm uiteenlopend zijn, indien beide deskundigen gewetens-

vol hun advies geven en over hetzelfde dossier beschikken.

Het euvel, dat meestal bij de beoordeling van het inventief karakter voorkomt, is te denken dat daar ook een zuiver technische waardering mogelijk is door vergelijking van de twee technische gegevens, wat volkomen onjuist is.

De waardering van het inventief karakter kan enkel zijn ruggesteun vinden in een beoordeling van gezond verstand en voor het overige op de bedoeling van de wetgever of de geest van de wet.

C. — De Belgische criteria van de nieuwigheid hebben nochtans enkele bezwaren :

1) Zekere onnauwkeurigheden doen zich voor onder meer in verband met de begripsomschrijving van « drukwerk » (zie Rép., V°, Brevets, n° 117-119) en « in exploitatie gesteld door een derde met handelsdoeleinden » (zie idem, n° 91). Maar deze onnauwkeurigheden blijken toch uitzonderingsgevallen te zijn en van zeer bijkomstige aard ; zeer zelden stelt men de hoofdverdiensde van deze criteria in gebreke. Enkele lichte verbeteringen zouden trouwens volstaan in de omschrijving van artikelen 24 en 25 om deze onnauwkeurigheden te verwijderen.

2) De oplossingen waartoe de toepassing van artikelen 24 en 25 aanleiding geeft zijn doorgaans gelukkig, billijk en in overeenstemming met de inzichten van de wetgever. Uitzonderlijk nochtans komt het voor dat de gevolgtrekkingen ons rechtvaardigheidsgevoel kwetsen ; uitzonderlijk kan het eveneens voorkomen dat de beslissing in deze materie strijdig is met het nationaal belang, een hinderpaal uitmaakt voor de technische vooruitgang en bijgevolg voor 's lands economie en de verbetering van de levensstandaard van onze medeburgers. Niettemin moeten de besluiten, gesteund op de criteria van artikelen 24 en 25, veiligheidsshalve bewaard worden. Dura lex, sed lex.

Dit slot is gesteund op volgende opmerkingen :

a) Deze excepties maken de prijs uit van het dogmatisch karakter der criteria van nieuwigheid. Voorzeker moest de prijs te duur betaald zijn zouden de Belgische criteria niet deugen, doch in het algemeen wegen de voordelen breed op tegenover de nadelen van het regime. Had men deze veiligheidsredenen niet, zouden de uitvinders blootgesteld zijn aan de onzekerheid en de willekeur.

Integendeel moesten klassieke criteria van het inventief karakter principieel doorgedreven worden, zouden zij aanleiding geven tot een onhebbelijke warboel.

b) Wijzigingen zouden voorzeker kunnen aangebracht worden aan de artikelen 24 en 25, welke de oorzaken van onbillijkheid zouden wegruimen.

Een betere aanpassing van deze criteria van nieuwigheid aan de drie grondregelen vervat in par. 3 is denkbaar. In de huidige stand van zaken zou dit behandeld moeten worden op interntionaal plan in het raam van de Europese Unie. Daar zou ongetwijfeld verdienstelijk werk kunnen geleverd worden.

c) Nadere uitleg en toelichting desaangaande is mogelijk, doch ter wille van het geheel van onze studie is het beter daarover niet verder uit te wijden.

13. — *De beoordeling van het inventief karakter.*

Dit zal het vorwerp uitmaken van volgende hoofdstukken. Eerst zullen de klassieke criteria onderzocht worden, met aanhaling van hun gebreken en tegenstrijdigheden. Onder hoofdstuk VI zullen wij een naar onze opvatting veiliger methode voorstaan.

Zo ook de voordelen welke voortkomen van het gebruik van haar inplaats van zijde voor haarnetten voor dames, zijn het gevolg van de eigen voordelen van haar in tegenstelling tot zijde en zijn volledig te voorzien.

Ware het criterium realiseerbaar, zou de nieuwigheid welke zich voordoet door een wijziging van grondstof niet breveteerbaar zijn, of zou zij het slechts in uitzonderlijke gevallen zijn, wat strijdig is met de waarheid.

16. — *Een ongelukkig criterium dat de gunst van de Belgische Administratie geniet.*

De Belgische administratiediensten hebben zich onlangs tot het industriebedrijf gericht teneinde inlichtingen in te winnen omtrent de doelmatigheid van zekere door haar voorgestelde wijzigingen van de wet. Het desbetreffend commentaar luidt als volgt :

« Het (object van het brevet) moet om een originele » creatie gaan. Deze oorspronkelijkheid ligt in het » onvoorzien karakter van de uitvinding. Deze moet » niet alleen nieuw zijn, niet alleen moet zij niet » gekend zijn, maar zij moet nog wezenlijk verschillend » zijn, afwijken van de staat van de techniek. »

Dit criterium lijkt zeer nadelig voor de uitvinders en in strijd met iedere bescherming welke doorgaans te hunnen voordele wordt betoogd. Geen beter criterium indien het bestuur iedere middelmatige uitvinder uit de weg wil ruimen.

Het is het geijkte middel indien men de voordelen ener uitvinding slechts wil voorbehouden aan uitzonderlijke breinen welke in staat zijn de atoombom te verwezenlijken.

En nochtans is het wel zeker dat de bedoeling van de wetgever is geweest elke uitvinder, hoe gering ook, te beschermen en te bekomen dat de uitvindingen — vrucht van de arbeid van de intellectueel — beschermd zouden worden tegen iedere beroving.

Maar waarom weerhoudt dan toch de administratie een regel welke in strijd is met iedere billijkheid, met de geest en de letter van de wet, en niet mag toegepast worden behalve met buitengewone omzichtigheid door diegenen wier wetenschappelijke bagage volstaat om te waardenen wanneer dit criterium gelden en wanneer het niet gelden mag.

17. — *Enkele andere klassieke criteria.*

Onder de voorwaarden van breveteerbaarheid wordt nog gesproken van het verrassend resultaat van wat verrassend en onvoorzien is. Wat verrassend en onvoorzien is en voor wie, is niet nader bepaald.

Wil men daarmede bedoelen dat de uitvinding dan alleen breveteerbaar is wanneer de uitvinder zelf tot resultaten komt welke hij niet voorzien had, of moeten de resultaten van de nieuwigheid alleen verrassend en onvoorzien zijn voor de derde vakman? — Nochtans, behalve buitengewone uitzonderingen, zijn uitvindingen doorgaans in de lijn van gekende en algemeen aangenome wetten van de physica, van de mechanica, van de scheikunde, en zullen hun resultaten bijgevolg als logisch en normaal voorkomen voor ieder vakman welke deze wetten kent.

Zijn de brevetten dan voorbehouden aan uitzonderlijke uitvindingen, welke afwijken van de algemeen gedoeerde en aangenomen wetten van de physica, of van de mechanica, en als dusdanig onvoorzien een verrassend resultaat teweegbrengen.

Indien dat het criterium is, dan mag men met gerust gemoed besluiten dat het merendeel der be-

slissingen van onze rechtbanken ten onrechte de brevetten geldig verklaren.

Er wordt ook nog aangevoerd dat voor brevetering noodzakelijk is de wisselwerking van de verschillende bestaande delen ener combinatie (een soort interactie van de elementen).

Wij weten wat een chemische reactie is. Waterstof en zuurstof welke volgens bepaalde gegevens tegenover elkaar staan, heben bepaalde reacties tegenover elkaar, met dien verstande dat een nieuwe eenheid wordt samengesteld : het water dat geen eigenschappen meer heeft van deze twee bestanddelen.

Doch wat betekent deze wisselwerking in physica en in mechanica?

In het geval van de beweegbare melkreservoir voor centrifugale ontromers (voorbeeld 7bis van par. 14) kan er spraak zijn van wisselwerking van elementen? — Wel in zekere mate, vermits zonder organen welke de beweegbaarheid verzekeren, de constructie haar waarde verliest. Neen, anderzijds, omdat de organen van de beweegbaarheid hun eigen individualiteit bewaren. Dit criterium zal echter toelaten zich voor of tegen de breveteerbaarheid uit te laten naar gelang eigen temperament, naar gelang eigen opvatting over het nuttige of onnuttige van de uitvinding.

18. — *Wat te denken over de dubbele omstandigheid van de verworvenheid der klassieke criteria en van hunne tegenstrijdigheden.*

Twee besluiten kunnen afgeleid worden uit de voorafgaande beschouwingen :

A) De klassieke criteria verdienen slechts een beperkt vertrouwen; zij kunnen slechts met grote omzichtigheid worden toegepast.

B) Hun gebruik wijst anderzijds aan dat zij te wensen over laten.

Deze beide conclusies zijn gegrond. Niettemin zijn de klassieke criteria meestal meer schijnbaar dan werkelijk van waarde; zij zijn nochtans niet louter hersenschimmig.

Mocht men eens en voor goed de klassieke criteria opzij schuiven wegens hun evidente zwakheden, zouden wij dadelijk het desbetreffend hoofdstuk kunnen sluiten. Doch onze conclusies zijn niet zo afdoende. Wij beschouwen dat de klassieke criteria met voorzichtigheid en met omzichtigheid kunnen benuttigd worden. Wij moeten bijgevolg nagaan welke vereisten hiervoor gesteld worden.

19. — *De zwakheid van de klassieke criteria en hunne verworvenheid houdt in zich zelf een fundamentele fout in.*

Hun zwakheid en het feit dat zij gebruikelijk worden aangenomen, vinden hun oorsprong in één en dezelfde fout. Deze criteria inderdaad hebben de schijn (helaas slechts de schijn) van nauwkeurigheid en van veiligheid vergelijkbaar met de nauwkeurigheid en de veiligheid (werkelijk ditmaal) van de criteria der nieuwigheid. Zij geven verkeerdelijk de indruk dat een zeker automatisme in de beoordeling van het uitvindingskarakter mogelijk is, net zoals voor het automatisme in de beoordeling van de nieuwigheid. Men gaat uit van de verkeerde opvatting dat men zich niet heeft te houden aan uitwendige gegevens nopens de bedoeling van de wetgever, de rendeerdigheid van de uitvinding, enz. . . .

De nauwkeurigheid en het automatisme der criteria betreffende de nieuwigheid bieden zo blijkbare voor-

delen dat men zich beijvert criteria met dezelfde hoedanigheden op te sporen voor wat betreft het inventief karakter. Dusdanige navorsingen zijn echter te vergeefs omdat het ideëel criterium verdwijnt en de overige weinig veilig zijn, zodanig dat zij weinig betrouwbaar zijn.

In de werkelijkheid kan men doorgaans niet nalaten te steunen op de principes van gezond verstand en te verwijzen naar de geest van de wet, naar de bedoeling van de wetgever. Daarenboven is een gezond oordeel slechts denkbaar rekening gehouden met de rentabiliteit. Ieder criterium dat daar niet op gesteund is brengt ons op een dwaalspoor.

20. — *Oorzaken der zware vergissingen ter zake van de beoordeling van het inventief karakter.*

De dwaling welke men in de beoordeling van het inventief karakter begaat, vindt haar oorsprong in deze technische, nagenoeg automatische methode, waar geen steun wordt gezocht in het gezond verstand, de geest van de wet, de bedoeling van de wetgever, de rendeerbaarheid van de uitvinding. De klassieke criteria zijn aantrekkelijk omdat zij dit automatisch karakter in zich houden.

In feite is de appreciatie van de *nieuwigheid* afhankelijk van een technische, mathematische vorming van de geest. De juridische drijfveren blijven er meestal op het achterplan.

Het is er om te doen na te gaan of de voorbekendheid waarmee de uitvinding dient vergeleken te worden, een vroegere exploitatie van derden in België uitmaakt, een vroeger brevet uitmaakt of een vroeger publicatie in drukwerk betekent. In voorkomend geval worden voorbekendheid en uitvinding gecollationneerd, worden hun respectieve identiteiten nagevorst, wordt er bepaald waarin het verschil aanwezig is, 't is te zeggen de nieuwigheid.

Deze appreciatiemethode, hoofdzakelijk gesteund op materiële gegevens, hoort volkomen thuis in de praktische positieve vorming van de technicus. De juridische factoren spelen er meestal geen rol in. Het gaat er hier niet om de bedoeling van de wetgever of de geest van de wet na te gaan, welke duidelijk blijken uit de nauwkeurige tekst van artikelen 24 en 25 der wet welke de criteria van nieuwigheid omschrijven en vaststellen. Het volstaat dat het technisch onderzoek nauwkeurig doorgedreven wordt opdat duidelijke, ondubbelzinnige en objectieve besluiten, niet vatbaar voor discussie, worden afgeleid.

Principeel met de mathematische zekerheid welke ten grondslag ligt in geval van tegenexpertise, uitgaande van gewetensvolle technici, komt men tot hetzelfde besluit als in de hoofdexpertise.

Niet te verwonderen bijgevolg dat ten overstaan van deze voortreffelijke resultaten in de beoordeling van de nieuwigheid, een soortgelijke technische methode wordt opgezocht voor wat het inventief karakter aangaat. Criteria worden in de wet gezocht, men vindt ze echter niet. Criteria worden bij gebreke daarvan opgezocht in een of ander rechtsgeleerd document of juridisch werk, en dan vervalt men in de twijfelachtige methode welke wij hierboven bespraken in verband met de klassieke criteria en welke wij aldaar veroordeelden.

21. — *Er kan geen gezond oordeel over het inventief karakter worden gegeven dat uitsluitend zou gesteund zijn op de klassieke criteria.*

Al wie het inventief karakter zou willen beoordelen volgens een bepaald klassiek criterium of een be-

paalde groep klassieke criteria zonder de andersluidende criteria toe te passen, zou handelen zoals een rechter die één der partijen zou aanhoren en zou weigeren de tegenspraak te kennen van een andere partij.

Voorzeker is het niet mogelijk alle klassieke criteria te volgen voor de beoordeling van het inventief karakter. Inderdaad, wijl ter zake van nieuwigheid nauwkeurig bepaalde criteria voorhanden zijn, heeft men ten opzichte van het inventief karakter zeer talrijke criteria.

21bis. — *Bepaalde klassieke criteria kunnen en moeten gewraakt worden in bepaalde gevallen, doch deze wraking moet oordeelkundig gebeuren.*

Is er geen mogelijkheid een zifting te doen in deze criteria? — Voorzeker, en het is zelfs onontbeerlijk, maar deze selectie moet gebeuren volgens de geest van de wet en de bedoeling van de wetgever. Te vaak gebeuren de wrakingen en de keus volgens eigen temperament.

Menigmaal zal het inventief karakter beoordeeld worden naar gelang de examinans optimistisch of pessimistisch kortziend beziel zal zijn.

Zal het toekennen of ontkennen van het inventief karakter dan ook niet blootgesteld zijn aan een zekere willekeur naar gelang de rechtbank gunstig of ongunstig gestemd is in verband met allerlei uitwendige sentimentele factoren? Als men klassieke criteria zoekt uit te leggen, kan men hen allerlei interpretaties geven.

22. — *De beoordeling van het inventief karakter is een gemengd probleem van juridische en van technische aard.*

Wijl de appreciatie van de nieuwigheid meestal zuiver technisch is, is de beoordeling van het inventief karakter onderhevig aan juridische en aan technische beschouwingen; zij releveert van beide wetenschappen.

23. — *Dit gemengd karakter maakt nochtans geen overvloedige moeilijkheid uit.*

Moet uit de lezing van par. 22 afgeleid worden dat de onderzoeker een sterk technische en een sterk juridische vorming moet genieten om het inventief karakter te beoordelen? — Neen. Het zou het probleem opnieuw bemoeilijken. Doorgaans kan de bedoeling van de wetgever beschouwd worden als een interpretatie van gezond verstand. Dit zullen wij verder nader onderzoeken.

De expert, ook niet-jurist, is in staat én de nieuwigheid én het inventief karakter naar behoren te beoordelen. De rechtsgeleerde is eveneens in staat buiten iedere technische vorming om, het inventief karakter van het merendeel der uitvindingen te beoordelen, voor zover er geen technische verwickelingen hem in de war sturen. Doorgaans zal het gerecht dus te dien opzichte spoedig en zonder veel moeite behoorlijk recht kunnen spreken zonder interventie van kostelijke expertises.

Hij alleen die gewaarschuwd is tegen het illusoir automatisme van deze criteria en die deze niet als evangelie opneemt, mag deze benutting mits zich te houden aan de geest van de wet en de bedoeling van de wetgever wanneer hij een critische geest bezit om ieder speciaal geval te beoordelen.

Dit zal het voorwerp uitmaken van volgend hoofdstuk.

» B. I. E. 1939, 8; id. 4 Januari 1938, B. I. E. 1939, 105; id. 28 October 1938, B. I. E. 1939, 105; — ver-
 » gelijk dit arrest met id. 16 November 1938, B. I. E.
 » 1939, 106 — id. 27 Maart 1939, B. I. E. 1940, 95; id.
 » 28 November 1939, B. I. E. 1940, 130; id. 16 Februari
 » 1940, B. I. E. 1941, 55; id. indeling van de eisen
 » 28 Juni 1943 B. I. E. 1944, 72.

» Vergelijk eveneens Octrooiraad indeling der beroe-
 » pen 12 Juli 1930, I. E. 1930, 300 aan nota de Haan,
 » bl. 395 van zijn « Bijvoegsel ».

Niettemin kan het niet voorafbestaan van de nieu-
 wigheid soms uitgelegd worden op een andere wijze
 dan het inventief karakter; het kan gebeuren dat de
 behoefte daaraan eertijds niet bestond.

Onder par. 28 hebben wij het tekort aan koper in
 oorlogstijd uitgedacht welke aanleiding geeft voor
 iedereen alsdan gebruik te maken van aluminium voor
 elektrische leidingen. Het feit dat in vredestijd geen
 gebruik van aluminium wordt gemaakt voor leidingen
 betekent geenszins dat deze nieuwigheid een uitvin-
 ding is. Dit niet-gebruik in vredestijd spruit voort uit
 de actuele afwezigheid van de behoefte.

Zo haalt Telders eveneens aan dat de nieuwigheid
 niet volstaat om het inventief karakter te bewijzen
 omdat het niet-voorafbestaan anders kan uitgelegd
 worden dan door de uitvinding :

« Octrooiraad : 2 Oct. 1936, B. I. E. 1938, 70 : de
 » conclusie is niet gewettigd omdat de produkten
 » waarop de zogenaamde uitvinding zich rapporteert,
 » kort te voren op de markt was gekomen; id. 18 Ja-
 » nuari 1937 B. I. E. 1938, 136; id. 16 Nov. 1938 B. I. E.
 » 1939, 106; id. 25 Sept. 1937 B. I. E. 1940, 10; id.
 » 5 Oct. 1942 B. I. E. 1943, 46; 13 Maart 1944 B. I. E.
 » 1944, 59; 27 Mei 1943 B. I. E. 1944, 101 (goed gemoti-
 » veerd); id. 26 Oct. 1934, B. I. E. 1935, 32; De con-
 » clusie is niet gewettigd om reden dat de voorgestelde
 » maatregel zeer kostelijk ware geweest en dat het-
 » zelfde doel kon worden bereikt door ander goedkoper
 » middelen zodat de nieuwe maatregel geen enkel
 » karakter van noodwendigheid voorstelt. »

Er moet dus iets persoonlijks aanwezig zijn en
 iets nieuws dat een voordeel, hoe gering ook, aanbiedt.

E. — Uittreksel uit « Code des Droits Intellectuels »
 van J. Hamels :

« Peut être breveté comme toute invention ou perfec-
 » tionnement, un « procédé », c'est à dire une manière
 » de faire, une formule, une série d'opérations qui
 » servent à obtenir un produit ou un résultat s'il est
 » susceptible d'être exploité comme objet d'industrie
 » ou de commerce. » (Cass. 15 octobre, Pas. 1940, I,
 255.)

F. — Uittreksel uit « Renseignements généraux sur
 les Brevets d'Invention » door J. Gevers.

« La loi ne fait, en matière de brevetabilité, aucune
 » distinction entre les inventions simples et les inven-
 » tions compliquées. Même dans des pays, tels que
 » l'Allemagne d'avant-guerre par exemple, où les de-
 » mandes de brevet sont soumises à un sévère examen
 » préalable, de nombreux brevets ont été accordés
 » pour des inventions telles que signets pour livres,
 » des formulaires pour chèques, des articles de publi-
 » cité, des jeux (genre jeu de dame p. ex.) etc. etc. »

VI. — Regelen welke met gezond verstand het
 « inventief karakter » moeten bepalen volgens de
 geest van de wet en de bedoeling van de wetgever.

33. — Regelen welke deze principes samenvatten.

Wij hebben deze regelen in de voorgaande paragra-
 fen nader uitgelegd. Wij beperken ons hier met deze
 in herinnering te brengen :

A. — 1) de uitvinder komt toe het voordeel zijner
 uitvinding, hoe gering deze ook weze (regel van bil-
 lijkheid);

2) de techniek moeten worden bevorderd en aan-
 gemoedigd door toedoen der uitvindingen welke nood-
 zakelijk zijn voor de vooruitgang van het mensdom
 (Fernand Jacq) — (regel van openbare orde).

3) de beperkingen aan de handelsvrijheid aan-
 gebracht door de wet op de brevetten moeten be-
 scheiden zijn om niet onverdraaglijk te zijn.

B. — De uitvinder heeft recht op de bescherming
 van de wet, hoe gering zijn uitvinding ook weze. Deze
 bescherming mag niet uitsluitend buitengewone uit-
 vindingen dekken.

C. — Bij de beoordeling van de brevetabiliteit wordt
 de rentabiliteit van de nieuwigheid verondersteld, deze
 beoordeling zijnde desnoods « onder voorbehoud van
 rentabiliteit ». Is de nieuwigheid niet rentabel, dan
 biedt het exploitatie monopol of het brevet geen
 belang en het vraagstuk van het inventief karakter
 ervan blijkt dan ook zonder betekenis.

D. — Men kan staande houden dat nieuwigheid
 altijd een uitvinding is, doch indien de equatie nieuwig-
 heid = uitvinding de regel is, moet de niet gelijkheid
 als uitzondering worden aangenomen.

34. — Regelen van beoordeling van het inventief
 karakter door het gezond verstand.

De regelen welke wij nu zullen voordragen zijn
 direct afgeleid van de regelen in voorgaande para-
 graaf aangehaald. Zij genieten geen wiskundige nauw-
 keurigheid zoals de criteria betreffende de nieuwig-
 heid, maar zij moeten met gezond verstand worden
 toegespast.

Regel 1.

Opdat een nieuwigheid, overigens de andere voor-
 waarden van brevetabiliteit vervullend, een uitvinding
 weze moet zij, en volstaat het, dat zij de vrucht
 van de scheppende verbeelding weze van de uitvinder,
 of wat op hetzelfde neerkomt, dat zij niet van zelf-
 sprekend of voor de hand liggend weze.

Regel 2.

Een nieuwigheid is een uitvinding van zodra het
 voorafbestaan niet redelijk verklaard kan worden en
 blijkbaar het gevolg moet zijn van een uitvinding.

Regel 3. (gevolg van regel 1)

Een kunstgreep waarvoor men gebruikelijk ver-
 klaart dat het volstond er aan te denken, is een
 uitvinding, want hoe eenvoudig zij ook weze, het feit
 van eraan te moeten denken bewijst dat zij niet voor
 de hand lag doch dat zij de vrucht is van de schep-
 pende verbeelding van de uitvinder.

Regel 4. (gevolg van regel 2)

In geval van voorafbestaan der executiemiddelen en
 der oorzaken van rentabiliteit, moet de nieuwigheid
 geacht worden het karakter van uitvinding te bezit-
 ten, want zo niet kan geen redelijke verklaring aan
 het niet voorafbestaan gegeven worden.

35. — *Opmerkingen betreffende de appreciatieregelen van het inventief karakter.*

A. — *Rentabiliteit.* — De regels 2 en 4 vinden toepassing voor zover de rentabiliteit vermoed kan worden en voor zover geapprecieerd kan worden «onder voorbehoud van rentabiliteit». Indien er inderdaad geen rentabiliteit is, is een der voorwaarden van criterium 4 (voorafbestaan van de rentabiliteit) niet vervuld, en voor wat het criterium 2 aangaat kan het niet voorafbestaan precies verklaard worden door het gemis aan rentabiliteit. Wij hebben echter gezien dat dit voorbehoud zonder belang is (zie par. 7).

B. — *Toepassingsgebied.* — De regel 1 vindt principieel zijn toepassing in alle gevallen en laat toe het onderscheid te maken tussen de nieuwigheden welke geen uitvinding uitmaken en deze welke het karakter ener uitvinding wel bezitten.

De regels 2 en 4 zijn bescheidener in hunne toepassing. Zij laten toe het inventief karakter in een bepaald aantal gevallen doch niet in alle gevallen terug te vinden. Zij laten niet toe de nieuwigheden te ontdekken welke geen uitvindingen zijn. Indien het voorafbestaan van de oorzaken van rentabiliteit en van de middelen van uitvoering het inventief karakter vastlegt, zal het niet voorafbestaan van een of meerdere van deze elementen het bewijs niet uitmaken van de afwezigheid van het inventief karakter. Het is best mogelijk dat een nieuwigheid inventief weze, zelfs indien de behoefte niet vooraf bestond.

De oorlogssurogaten onder meer, welke beantwoorden aan een nieuwe behoefte ten gevolge van bepaalde omstandigheden kunnen zeer goed breveteerbaar zijn; de regels 2 en 4 in die gevallen toegepast zullen geen oplossing verlenen.

C. — *Verrechtvaardiging der criteria.* — De regel 1 en 3 vervat in voorgaande paragraaf stemmen overeen met een constante rechtsleer aangehaald onder hoofdstuk V. Het criterium is een welslagen geweest bij de Octrooiraad. Het is gesteund op het gezond verstand. Het criterium 4 is oorspronkelijk in dien zin dat wij kennis hebben dat het eerder geformuleerd werd, ten minste onder deze vorm, doch dat het een rechtstreekse uitloper is van criterium 2.

De beste verrechtvaardiging van deze criteria evenwel ligt in het feit dat zij trouw de geest van de wet en de bedoeling van de wetgever weergeven en daarstellen. Wij zullen zien dat de zogenaamde klassieke criteria in België in voege doorgaans weinig veiligheid bieden.

D. — *De criteria moeten met gezond verstand toegepast worden.*

De hierboven aangehaalde criteria mogen slechts toegepast worden door degene die met gezond verstand en met een realistische geest beziel is.

In dien zin zijn zij verschillend van het automatisme van de criteria der nieuwigheid waar geen kwestie van gezond verstand in het spel is.

De klassieke criteria van het inventief karakter (hoofdstuk III), in strijd met hun schijn van automatisme welke hen hun opgang verleent, vergen van de benuttiger ervan veel scherpzinnigheid en schrander inzicht in de bedoeling van de wetgever.

Hij die deze klassieke criteria toepast moet sterk genoeg gewapend zijn om te weten dat in de particuliere gevallen hij zekere criteria moet wraken wier toepassing een oplossing zou verlenen in strijd met de

billijkheid, de geest en zelfs de letter van de wet, hij moet daarenboven onderscheiden deze klassieke criteria welke te weerhouden zijn en deze welke te verwerpen zijn in ieder afzonderlijk genomen geval.

36. — *Het criterium 4 kent een zeker automatisme.*

Het criterium 4 biedt het nadeel geen universele toepassing te vinden. Het laat niet toe de afwezigheid van inventief karakter op te sporen, noch alle gevallen waar het inventief karakter aanwezig is, maar het laat toe in het merendeel der gevallen dit inventief karakter te ontdekken. Zijn voordeel ligt in het feit dat het een zeker automatisme geniet dat in nauw verband staat met de criteria betreffende de nietigheid en welke minder verbijsterend is dan het automatisme in de klassieke criteria.

VII. — *Voorbeelden van appreciatie volgens de criteria gesteund op het gezond verstand*

37. — *Voorbeelden van appreciatie.*

Wij zullen enkele voorbeelden nemen om het mechanisme aan te tonen van de appreciatie van het inventief karakter.

Eerste voorbeeld.

Dit voorbeeld betreft een werkelijke revolutionnaire uitvinding in de industrie van het asbestcement.

Destijds werden platen in asbest-cement gefabriceerd door verspreiding van de deeg over een tafel. Een fabrikant stelde op een gegeven dag vast dat in een ander bedrijf, namelijk in een kartonagefabriek, de deeg verspreid werd tussen twee laminerende cirkels en dat aldus een beter en goedkoper produkt werd bekomen dan met de deeg over een tafel te verspreiden. Hij kwam aldus tot de gedachte dat met asbest-cementdeeg tussen twee laminerende cylindres te storten hij waarschijnlijk een beter en goedkoper produkt zou bekomen.

Had de nieuwigheid het karakter ener uitvinding?

De criteria gesteund op het gezond verstand (hoofdstuk VI) laten toe zonder aarzeling bevestigend te antwoorden. Inderdaad is de uitvinding een succes; zij brengt een ommekeer in het bedrijfstak van het asbestcement en, bij wijze van gevolg, in heel het bouwbedrijf. Had zij het karakter niet ener uitvinding, gold het een zaak van aard voor de hand te liggen van ieder bekwaam vakman, zou men niet kunnen verklaren waarom de fabrikant van asbest-cement niet eerder dit middel zou hebben toegepast.

Deze conclusie is conform aan het gezond verstand. Het ware absurd te beweren dat een nieuwigheid welke een weerslag heeft op een hele bedrijfstak, geen uitvinding zou wezen.

Tot welk besluit zouden integendeel de klassieke criteria leiden?

Bij toepassing van de klassieke criteria 2 of 5 van hoofdstuk III, besluit men tot de breveteerbaarheid. Bij inroepen van de criteria 1, 3 of 4 besluit men tot de onbreveteerbaarheid bij gebreke aan inventief karakter.

Indien men het criterium aangehaald door de Belgische Administratie (par. 16) inroept, besluit men tot de onbreveteerbaarheid. Deze uitvinding zou niet voldoende revolutionnair zijn ten overstaan van de grondregelen van dit criterium. Er zou inderdaad een onverwacht gevolg aanwezig moeten zijn, een soort

verrassing voorhanden moeten zijn, wat toch niet aanwezig is wanneer tussen twee rollen een asbest-cementdeeg wordt gestort en welke dezelfde voordelen biedt in het kartonbedrijf.

Tweede voorbeeld :

Wij kennen de zinken daken. Het goud zou daar voorzeker kunnen voor dienen. Indien men er echter geen gebruik van maakt, dan is het omdat het te kostelijk zou zijn.

Veronderstellen wij dat ten gevolge van een of ander wonder van de wetenschap de prijs van het goud plots aan het dalen zou gaan onder de prijs van de zink en dat onmiddellijk daarna een aannemer de gedachten van de vervanging van zink door goud voor de dakbedekkingen zou laten brevetten : hier is alsdan ongetwijfeld nieuwigheid voor handen vermits de gouden daken tot alsdan niet zouden gekend zijn, maar zou men met een uitvinding te doen hebben?

De criteria van gezond verstand laten toe met zekerheid negatief te antwoorden. Het gezond verstand zegt ons inderdaad dat een dusdanige nieuwigheid zich vanzelfsprekend opdringt voor ieder vakman van het ogenblik af dat het goud een goedkope waar zou worden.

Indien men integendeel de klassieke criteria toepast zijn deze, vervat sub 1, 3 of 4 van hoofdstuk III, van aard te besluiten tot niet breveteerbaarheid; deze sub 2 of 5 besluiten integendeel tot breveteerbaarheid.

Indien men het criterium van het verrassend en onverwacht resultaat toepast, zal men zeggen dat het onbreveteerbaar is indien deze conclusie geformuleerd wordt kort na de deponering van het brevet, en waarschijnlijk tot de breveteerbaarheid een weinig later. Inderdaad, een nieuwe toepassing van een metaal leidt doorgaans tot voorzienbare resultaten welke afhangen van de gekende eigenschappen van het metaal, maar biedt eveneens doorgaans zekere verrassingen welke niet gekend waren ten tijde van de deponering doch die naderhand te voorschijn komen.

Derde voorbeeld :

Veronderstellen wij dat aan de huidige prijs van het goud een of ander fantasist de gedachte koestert een brevet te nemen op de vervanging van zinken platen door gouden platen van gelijke dikte. Zou de nieuwigheid het uitvindingskarakter bezitten?

De criteria van het gezond verstand werken niet, en indien zij niet werken dan is het omdat men zich in een geval bevindt waar de vraag zich niet stelt. De nieuwigheid moet inderdaad ongetwijfeld schipbreuk lijden en de wet op de brevetten is niet voor haar gemaakt. Het zou nutteloos zijn en onzinnig het karakter van breveteerbaarheid te onderzoeken van een brevet dat onnodig en ondoelmatig is. De klassieke criteria leiden niet tot zulke conclusie, doch laten toe eindeloos daarover te redetwisten.

Vierde voorbeeld : (berekende brug)

Is de ingenieur, welke de bouwvoorwaarden van een brug uitgerekend heeft volgens bestaande gegevens, vatbaar een uitvindingsbrevet te nemen? (zie par. 28)

Het gezond verstand leidt tot een negatief besluit. Inderdaad is zijn brugbouw het voortbrengsel niet van zijn scheppende verbeelding maar van een wel door-dachte uittekening, en het niet vooraf bestaan van een soortgelijke brug stuk na stuk, afmeting na af-

meting, wordt verklaard door het niet voorafbestaan van de behoefte ervan.

De klassieke criteria integendeel leiden, de ene tot de breveteerbaarheid — wat absurd is — en de andere tot de onbreveteerbaarheid — wat redelijk voorkomt.

38. — De klassieke criteria, hoe zwak zij ook wezen, behouden zekere verdiensten.

De criteria van het gezond verstand moeten met voldoende zekerheid toelaten een oordeel te geven in het merendeel der gevallen; in bepaalde gevallen zal de twijfel echter blijven bestaan. Is deze nieuwigheid wel de vrucht van de scheppende verbeelding van hem die ze uitgevonden heeft? — Heeft men niet integendeel te doen met de klaarblijkelijke oplossing van een nieuw probleem, welke een bepaald persoon zich zoekt toe te eigenen zonder er recht op te hebben en dit ten nadele van de gemeenschap?

In het algemeen zal het gezond verstand een antwoord geven, maar er kunnen gevallen overblijven waar geaarzeld zal mogen worden. Het voorzichtige en doordachte verhaal op de klassieke criteria zal alsdan nuttig zijn.

En zelfs in gebruikelijke gevallen kan zulk beroep, met de nodige omzichtigheid gepaard, nuttig zijn al is het maar om de besluiten te controleren waartoe de criteria van het gezond verstand leiden.

Wanneer wij de klassieke criteria critiseren, dan is het vooral om de misbruiken te doen veroordelen, waartoe zij aanleiding geven, alsook het inroepen ervan zonder oordeel des onderscheids. Wij veroordelen eveneens de bestaande strekking ze als dogmatische gegevens te aanzien.

Maar onder dit voorbehoud menen wij dat zij in bepaalde gevallen met vrucht kunnen worden benut, mits onder leiding te blijven van het gezond verstand.

VIII. — Conclusies.

39. — Conclusies en kerngedachten.

Wij kunnen, dunkt ons, concluderen als volgt :

1° Bij de beoordeling van het uitvindingskarakter moet men zich onthouden misbruik te maken van deze criteria door deze als automatisch te beschouwen en zonder verband met de factoren : renderbaarheid, geest van de wet, bedoeling van de wetgever, oordeel van het gezond verstand.

2° Eenvoudige en logische leiddraden moeten worden gevestigd welke de geest van de wet naar voren moet brengen en waaruit criteria zonder het automatisch karakter, doch op veiliger grondslagen gevestigd, afgeleid mogen worden. Dit was ons opzet onder hoofding V.

3° Deze conclusies gelden voor menige gevallen waar spraak is het uitvindingskarakter te beoordelen en onder meer in de gevallen van processen in namaak van brevetten. Zij moeten nochtans eveneens in overweging genomen worden door de wetgevende lichamen daar waar zekere wijzigingen aan de wet zouden worden onderzocht. Wil men de wet verbeteren gaat alles wel, doch het incident waarvan spraak onder par. 17 naar aanleiding van een ongelukkig criterium ingeroepen door de Belgische Administratie wijst uit dat, indien men niet voorzichtig is, men spoedig een warboel kan scheppen in een wet welke in de grond, niettegenstaande haar zwakke kanten, niet onverdienstelijk is.

40. — Slotbeschouwingen.

De huidige studie streeft ernaar zekere dubbelzin-

nige en onduidelijke verklaringen van het uitvindingskarakter in bepaalde gevallen uit de weg te ruimen. Wij werden nochtans geroepen zekere andere belangwekkende problemen aan te halen, namelijk :

A) Een verbetering aangaande billijkheid en wettelijkheid zou kunnen bewerkstelligd worden met op internationaalrechtelijk terrein, en bij voorbeeld in het raam van de Europese Unie, een herziening te bewerken van de criteria der nieuwigheid.

B) Te veel praktische en nuttige uitvindingen zijn thans nog, al is het maar gedeeltelijk, verloren ten

nadele van de uitvinder, ten nadele van de nationale welvaart en de algemene levensstandaard van de mens.

Zekere praktische, eenvoudige en doelmatige maatregelen zouden kunnen getroffen worden in het raam van de Europese Unie.

Het onderzoek van die problemen van blijvende actualiteit, zou nochtans het kader van deze studie te buiten gaan. Dit is de reden om dewelke wij het hic et nunc niet nader wensen uit te diepen.

RECHTSPRAAK

HOF VAN VERBEREkening

1e Kamer. — 8 Mei 1953.

Voorzitter : M. Bail.

Raadsheer-verslaggever : M. Piret.

Eerste advocaat-generaal : M. Hayoit de Termicourt

Advocaten : Mrs. Demeur en Van Ryn.

Request-civil. — Raadpleging van drie advocaten. — Onder de in art. 495 Rv. bedoelde termijn van 10 jaar is mede de stage-tijd begrepen.

Voor de berekening van de in artikel 495 Rv. voorgeschreven termijn van tien jaren, gedurende dewelke de drie geraadpleegde advocaten de praktijk moeten hebben uitgeoefend bij een van de rechtbanken, gelegen binnen het rechtsgebied van het Hof van Beroep, waarin het vonnis is gewezen, komt mede in aanmerking de stage-tijd. Het is dus niet vereist, dat de geraadpleegde advocaten sedert ten minste tien jaar zijn ingeschreven op de lijst der Orde.

Zo een stagiaire bijzondere verplichtingen heeft en zekere rechten mist, die aan op de lijst ingeschreven advocaten worden opgelegd en toekomen, oefent hij immers niettemin het ambt van advocaat uit, mag pleiten en is bevoegd tot het verrichten van alle handelingen, die de uitoefening van het ambt medebrengt.

Amarig-Vozor t/ N.V. Phenix Works en
N.V. Cie Maritime Belge.

Gelet op het bestreden arrest, de 11e Juni 1952 gewezen door het Hof van Beroep te Brussel;

Over het enig middel : schending van de artikelen 480, 494 en 495 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering;

doordat het bestreden arrest het door eiseres tot verbreking ingediend request-civil niet-ontvankelijk heeft verklaard, omdat een der drie op 15 Juli 1950 geraadpleegde advocaten nog geen tien jaar was ingeschreven op de lijst der Orde, daar volgens het arrest de stagejaren niet in aanmerking komen voor de bij de wet voorgeschreven termijn van tien jaar, terwijl de wet slechts eist dat de geraadpleegde advocaten sedert ten minste tien jaar de praktijk uitoefenen, wat mede de tijd van de stage omvat;

Overwegende dat uit de aan het Hof voorgelegde stukken blijkt dat, nadat het Hof van Beroep op

25 April 1950 een arrest gewezen had in de zaak van eerste verweerster tegen aanlegster en tweede verweerster, zonder dat het openbaar ministerie te voren gehoord was, aanlegster bij hetzelfde Hof een request-civil heeft ingesteld op grond dat de zaak aan het Openbaar Ministerie diende te worden medegedeeld wegens het karakter van openbare instelling, door aanlegster in haar verzoekschrift aangevoerd;

Overwegende dat het bestreden arrest vaststelt dat één van de drie advocaten, die de raadpleging hadden getekend, hoewel hij meer dan 10 jaar vroeger ingeschreven was op de lijst der stagiairen, op 1 Juni 1950, datum waarop bedoelde raadpleging werd opgesteld, minder dan 10 jaar ingeschreven was op de lijst van de Orde en het request-civil dienvolgens niet ontvankelijk verklaart;

Overwegende dat, naar luid van artikel 495 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, de raadpleging welke moet opgesteld zijn tot staving van het request-civil, van drie advocaten moet uitgaan, die sedert ten minste tien jaar de praktijk uitoefenen bij één der rechtbanken van het rechtsgebied van het Hof van Beroep, binnen hetwelk het vonnis gewezen is;

Overwegende dat deze bepaling niet voorschrijft dat de ondertekenaars sedert ten minste tien jaar zijn ingeschreven op de lijst, maar enkel dat zij sedert tien jaar de praktijk uitoefenen;

Overwegende dat, zo een advocaat-stagiaire bijzondere verplichtingen heeft en niet zekere rechten, die aan op de lijst ingeschreven advocaten toekomen, hij niettemin het ambt van advocaat uitoefent, mag pleiten en in principe bevoegd is tot het verrichten van alle daden, die de uitoefening van het ambt medebrengt;

Dat de rechter over de grond door een inschrijvings-termijn van ten minste 10 jaar op de lijst der Orde te eisen voor de ondertekenaars van het request-civil een voorwaarde heeft bijgevoegd, welke door de wet niet wordt gesteld en dienvolgens deze heeft geschonden;

Om die redenen,

Verbreekt het bestreden arrest;

Beveelt dat dit cassatie-arrest zal overgeschreven worden in de registers van het Hof van Beroep te Brussel en dat melding er van zal gemaakt worden op de kant van de vernietigde beslissing;

Verwijst de zaak naar het Hof van Beroep te Gent; Veroordeelt verweerders tot de kosten.

in opdracht en voor rekening van de Duitse verwalter Wauters optrad;

Dat de toestand van bedoelde huizen deficitair was geworden, omdat verscheidene huurlingen van de appartementen Joden waren, die het gehuurde hadden moeten ontruimen tengevolge van de maatregelen door de bezetter genomen tegen de Joden; dat de in deze omstandigheden tot stand gekomen verkoop nietig is krachtens artikel 2 van het Wetsbesluit van 19 Januari 1941, dat ten minste krachtens het vermoeden, dor artikel 1 der Wet van 12 April 1947 geschapen, de verkoop nietig dient te worden verklaard als zijnde voltrokken onder zedelijke dwang; dat in ieder geval bedoelde verkoop niet nodig was, dat de toelating tot verkoop, door de Rechtbank toegestaan, verkregen werd op grond van onjuiste inlichtingen; dat de gehele rechtspleging bekonkeld werd door De Muynck, die medewerker was van de gerechtelijke dwangbeheerder en zich belangrijke sommen op de verkoopprijs deed toekennen;

Overwegende dat bedoelde verkoop toegelaten, bewerkt en verwezenlijkt werd krachtens beslissingen van de Belgische Rechterlijke Macht;

Dat deze beslissingen klaarblijkelijk geenszins beïnvloed werden door de maatregelen van beheer, door de vijand of voor diens rekening genomen, vooraleer de voorzitter der Rechtbank een Sekwester aanstelde;

Dat de verkoop de Duitse « Verwalter » zelf schijnt te hebben verbaasd en zo weinig in zijn bedoeling lag, dat toen hij er van op de hoogte werd gebracht, De Muynck van zijn beheer ontsloeg en zich zelf met het beheer van de daarnaast liggende huizen, persoonlijk eigendom van Israël Baruch, beheerder van Dora, belastte;

Overwegende dat De Muynck geen rechtstreekse rol gespeeld heeft in de rechtspleging, die tot bedoelde verkoop leidde, daar deze rechtspleging door Meester Sano alleen gevoerd werd;

Overwegende dat appellante geen bewijs levert noch aanbiedt ter staving van haar bewering dat de verkoop noodzakelijk werd tengevolge van de sequestratie door de vijand, waardoor de huurgelden of andere inkomsten van appellante zouden verminderd zijn;

Overwegende dat de sequestratie door de Duitsers ten gevolge had dat de verkoop niet zonder toelating van de vijand kon geschieden; dat deze pleegvorm nochtans geen enkele schadelijke uitwerking heeft gehad, dat de toelating, die gegeven werd, slechts betekende dat de bezettende macht zich niet verzette tegen de verkoop, die door het Belgisch gerecht bevolen was;

Overwegende dat dienvolgens vaststaat dat de eigendom van appellante niet door een maatregel van de vijand aangetast was, toen bedoelde procedure gevoerd werd en deze enkel plaats greep op het verzoek van de Belgische Sekwester in het belang zowel van de Belgische schuldeisers als van appellante zelve en krachtens een Belgisch vonnis;

Overwegende dat het hoog bedrag der schulden van appellante en de totale afwezigheid van actief aantonen dat de verkoop een daad van normaal beheer was;

Dat bedoelde verkoop geschiedde bij wijze van openbare veiling; dat niet blijkt dat de opbrengst niet zou hebben gelijk gestaan met de werkelijke waarde van het goed;

Dat deze opbrengst 2.250.000 frank bedroeg en ten belope van 1.692.174 frank besteed werd voor de betaling van schuldvorderingen, dat een saldo van 557.825,50 frank ter beschikking van appellante door de notaris werd geblokkeerd;

Overwegende dat niet bewezen is dat de gerechtelijke sekwestreer de mogelijkheid zou gehad hebben de schuldeiser, die de betaling van zijn schuldvordering opeiste, met de opbrengsten van het goed te voldoen;

Overwegende dat de appellante nu voor de eerste maal aanvoert en zelfs door alle middelen van recht aanbiedt te bewijzen, dat de genaamde Van Deuren bereid was de schulden van appellante te betalen en daartoe over voldoende vermogen beschikte, dat zij echter niet zegt dat de genoemde Van Deuren de gerechtelijke Sekwester van de zagezegde bereidwilligheid op de hoogte zou hebben gebracht, dat in die omstandigheden het aangeboden bewijs alle doeltreffendheid mist;

Overwegende dat de beweegredenen, die de rechtbank er toe brachten de verkoop toe te laten, ontleend zijn aan het verzoekschrift van de dwangbeheerder;

Dat de schulden, waarvan hierin gewag werd gemaakt, in hun overgroot gedeelte aangegaan werden vóór de bezetting;

Overwegende dat de Wet van 12 April 1947, houdende de instelling van een wettelijk vermoeden ten bate van zekere personen, slachtoffers van zedelijke dwang, ter zake niet toepasselijk is, dat zij enkel slaat op overeenkomsten en daarom geen toepassing vindt op de gedwongen verkoop, die hier bevolen werd; dus buiten de wil van appellante en zonder mogelijke nietigheid van deze wil;

Overwegende dat geïntimeerden het onroerend goed in regelmatige voorwaarden hebben gekocht;

Dat de bezwaren, die appellante bij gelegenheid tegen De Muynck of anderen zou kunnen doen gelden, niet kunnen ingeroepen worden tegenover geïntimeerden, dat zij mitsdien buiten het raam van het onderhavige geschil vallen;

Dat de bewering, als zou eerste geïntimeerde 200.000 frank als persoonlijk voordeel aan Notaris Uten gegeven hebben, ontkend is en ook niets te maken heeft met het geding;

Wat het tegenberoep betreft :

Overwegende dat appellante zich te goeder trouw omtrent de aard van haar rechten tegen geïntimeerden heeft kunnen vergissen, dat haar beroep niet als tergend en roekeloos voorkomt;

Om deze redenen,

Het Hof,

ontvangt het beroep en het tegenberoep.

Verklaart ze beide ongegrond en bevestigt derhalve het bestreden vonnis in ieder van zijn beschikkingen.

NOOT : Het bij bovenstaand arrest bevestigde vonnis van de Rechtbank te Antwerpen, d.d. 3 Februari 1950, is opgenomen in het R.W. 1949-1950, 1124.

Vlaamse Juristen,

Abonneert U op het

RECHTSKUNDIG WEEKBLAD

HOF VAN BEROEP TE GENT

1e Kamer — 12 Juli 1952.

Voorzitter : M. Maraite.

Raadsheren : M.M. Verougstraete en Axters.

Eerste Advocaat-Generaal : M. Vermeulen.

Advocaten : Mrs Versteele en Lemahieu.

1. Kortgeding. — Een in kortgeding gegeven bevelschrift kan niet werken tegen derden, die niet partij waren in de procedure in kortgeding.
2. Huwelijk. — Artikel 214 j B.W. laat aan de Voorzitter niet toe maatregelen te bevelen, die moeten uitgevoerd worden tegen andere personen dan een der echtgenoten.

1. Een bevelschrift in kortgeding kan niet worden ten uitvoer gelegd tegen derden, die niet partij waren in de procedure in kortgeding.
2. Artikel 214j B.W. kent aan de Voorzitter der Rechtbank de bevoegdheid toe om in spoedeisende gevallen aan een van de echtgenoten bepaalde daden te verbieden of een van de echtgenoten tot bepaalde rechtshandelingen te machtigen, die de andere echtgenoot aangaan, doch laat hem geenszins toe maatregelen te bevelen, die buiten alle veroordeling van de gedaagde echtgenoot om dienen uitgevoerd te worden tegen derden, die bij de zaak niet betrokken zijn.

B. t/ V.

Gezien de stukken, o.m. het bevelschrift op 12 September 1951 tussen partijen op tegenspraak verleend door de heer Voorzitter van de Rechtbank van eerste aanleg te Veurne, rechtdoende in kortgeding;

Gehoord partijen in hun middelen en besluiten;

Overwegende dat Leonie B. hoger beroep ingesteld heeft tegen een bevelschrift, verleend door de Voorzitter van de Rechtbank van eerste aanleg te Veurne, wijzend in kortgeding, voor zoveel geïntimeerde erbij gemachtigd werd om, zoals hij het gevraagd had, « zijn titels en waarden (Gemeentekrediet van België) terug te halen of te doen terughalen, desnoods met behulp van de sterke macht, uit de woning van Zenobie B., weduwe S., te A., en van Elodie B., te A., of overal elders waar zij mochten overgebracht zijn en deze terug te brengen naar de echtelijke woning Dorp, te A.;

Overwegende dat de zaak aanhangig werd gemaakt bij dagvaarding voor de Voorzitter in kortgeding; dat het hoger beroep aldus overeenkomstig artikel 809 W. B. Rv. ontvankelijk is, zijnde de eis geschat op meer dan 25.000 frank;

Overwegende dat noch Zenobie B., noch Elodie B. in het geding geroepen werden; dat, zo geïntimeerde de mening is toegedaan dat deze personen wederrechtelijk waarden en titels die hem toebehoren in hun bezit houden, hij de vereiste vorderingen tegen hen behoort in te stellen;

Overwegende dat artikel 214j B.W. hier niet van toepassing is; dat deze bepaling aan de Voorzitter de bevoegdheid toekent om in spoedeisende gevallen aan een van de echtgenoten bepaalde daden te verbieden of een van de echtgenoten tot bepaalde daden en rechtshandelingen te machtigen, die de andere echtgenoot aangaan, doch geenszins toelaat maatregelen te bevelen die, buiten alle veroordeling ten laste van de gedaagde echtgenoot om, dienen uitgevoerd te worden tegen derde personen, die bij de zaak niet betrokken zijn;

dat derhalve de vordering, zoals ze ingesteld is, niet ontvankelijk is;

Om deze redenen,

Het Hof,

Gelet op artikel 24 van de wet van 15 Juni 1935; Gehoord in zijn eensluidend advies de heer Bonte, substituut Procureur-Generaal,

Alle verdere en strijdige conclusiën als ongegrond van de hand wijzend;

Ontvangt het hoger beroep; zegt het gegrond; doet dienvolgens het bestreden bevelschrift te niet in de mate waarin het door het hoger beroep bestreden is, en, opnieuw wijzend, verklaart de oorspronkelijke vordering niet ontvankelijk;

Veroordeelt geïntimeerde tot de kosten van beide instanties.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE TURNHOUT

3e Kamer — 28 April 1953

Alleenrechtsprekend rechter :

M. van den Hove d'Ertsenryck

O.M. : M. Vervliet

Advocaten : Mrs Schuermans en R. Jacobs
(loco Victor).

1. Burgerlijke rechtsvordering. — Afstand van instantie. — Voor het doen daarvan is geen vorm gebiedend bij de wet voorgeschreven.
2. Onrechtmatige daad. — Wanneer is « nalaten » een tot schadevergoeding verplichtende « fout »?

1. Artikel 402 Rv. legt aan de eiser niet de verplichting op de akte van afstand van instantie te ondertekenen en aan de verweerder te betekenen, doch bepaalt enkel dat de afstand in deze vorm kan geschieden. Evenmin is de uitdrukkelijke aanvaarding van de afstand door de verweerder vereist. De rechter behoort immers te beoordelen, of de weigering om de afstand te aanvaarden gerechtvaardigd is.
2. Volgens sommige schrijvers kan verzuim alleen dan een tot schadevergoeding verplichtende « fout » in de zin van artikel 1382 B.W. opleveren, wanneer een wettelijke plicht tot handelen bestaat. Volgens anderen is het verzuim, ook buiten elke wettelijke verplichting tot handelen, « fout » in voormelde zin, indien moet aangenomen worden, dat een voorzichtige persoon in de gegeven omstandigheden niet zou nagelaten hebben te handelen.

In het onderhavig geval levert het verzuim van verweerders in geen van beide opvattingen een « fout » op.

Peeters-van Thillo t/ Roefs en cs.

Overwegende dat de vordering er toe strekt eerste en tweede verweerders hoofdelijk te horen veroordelen aan aanleggers te betalen :

1° de som van 144 fr. voor materiële schade; 2° de som van 70.000 fr. aan elk der ouders voor morele schade; 4° de som van 5.000 fr. aan ieder der broeders en zusters voor morele schade; 4° de som van 5.000 fr. voor begrafeniskosten;

I. Niet ontvankelijkheid van de eis wegens litispendentie :

Overwegende dat verweerders aanvoeren dat de eis van aanleggers niet ontvankelijk zou zijn wegens litispendentie, daar de afstand van het eerste geding niet is, zowel naar de vorm als in de grond;

Overwegende dat aanleggers aan verweerders door

afvoerbuizen van de W.C.'s aan de achterkant en aan beide zijden van het onderste tussendek nr 2 lopen en aldaar in een enkele buis samenlopen; dat die buis naar het onderruim loopt, waar zij buiten boord uitkomt op ca. 3 m. onder de geladen waterlijn en nog is voorzien van een stormklep die van op het dek dicht of open kan worden geschroefd; dat die loden buis op de hoogte van het onderste tussendek op twee, dicht bij elkander liggende plaatsen met een stomp voorwerp, zoals de punt van een koevoet, doorgeboord was geworden; dat de gaten verdoken waren onder de dekplaten van het tussendek althans moeilijk te bespeuren waren; dat de afvoerbuizen tussen 2 spanten van het onderste tussendek naar het onderruim loopt en bovendien op de hoogte van het tussendek naar het onderruim loopt en bovendien op de hoogte van het tussendek nog is voorzien van een loden kraag; dat tussen alle spanten de inspringende tussendekplating bekleed is met cementen potdeksels, dienende om de inwatering te voorkomen; dat tijdens de algemene periodieke onderzoeken van de romp door de experten van de classificatiemaatschappijen, vooral wanneer het een oud schip geldt, het losbreken van de potdeksels wordt bevolen om zich te vergewissen van de staat der huidplaten, die op de plaats het meest aan verroesting zijn blootgesteld; dat de cementen deksels gewoonlijk door middel van een koevoet worden losgebroken; dat, nu het cement van ettelijke potdeksels verwijderd en nog niet teruggeplaatst was, er alle aanleiding bestaat om te vermenen, dat de twee gaten in de buis werden gestoten door de werklieden, die de potdeksels met een koevoet hebben losgebroken tijdens het onderzoek van de Lloyd's expert, dat in Juli 1951 te Glasgow bij de aankoop van het schip door de huidige rederij heeft plaats gehad; dat, gedurende de overvaart in ballast van Glasgow naar Galveston, het defect zich niet heeft geopenbaard, omdat de monding van de afvoerbuizen steeds boven de waterlijn is gebleven; dat echter na de inlading te Galveston en gedurende de reis naar Antwerpen, waarbij stormweder heeft geheerst, de monding 3 meter onder de geladen waterlijn lag, zodat telkens als de hoge golven het bakboord van het schip beukten, het waterpeil in de buis tot boven de gaten steeg en er telkens zeewater in het onderruim drong en zich over het aldaar gestorte lijnzaad verspreidde;

Dat op grond van die bevindingen de expert Casteleyn als zijn gevoelen heeft te kennen gegeven: dat het defect als een verborgen gebrek moet worden aangezien, vermits de gaten op een zo verdoken plaats waren aangebracht, dat zij zelfs aan het waakzaam oog van de Lloyd's toezieners zijn ontsnapt; dat de leyn en van oordeel is dat de averij noch aan de W.C.'s, vermits die inrichtingen gedurende de overtocht bij gebrek aan passagiers niet worden gebruikt en zelfs werden afgesloten, hoewel de stormklep niet dicht werd geschroefd, men het scheepsvolk dit niet euvel kan duiden, omdat het vaartuig pas door de rederij was aangekocht en het scheepsvolk nog geen tijd en gelegenheid had gehad om het schip in al zijn onderdelen te leren kennen;

Overwegende, dat de gedaagde naar aanleiding van dit advies heeft geconcludeerd, dat de averij te wijten is, eendeels aan perikelen, gevaren en onheilen van de zee, anderdeels aan een verborgen gebrek, waarvoor hij rechtens niet aansprakelijk kan worden gesteld, en dat hij overigens behoorlijke zorg heeft gedragen voor het zeewaardig maken van het schip en het geschikt en veilig maken van de laadruimen;

Overwegende, dat de rechtbank zich geenszins kan verenigen met het gevoelen van de deskundige Casteleyn en van oordeel is dat de averij noch aan de

perikelen van de zee, noch aan een verborgen gebrek, doch uitsluitend aan een gebrek aan behoorlijke zorg vanwege de vervoerder, moet worden toegeschreven;

Dat er ten deze geen sprake kan zijn van perikelen van de zee, vermits de gaten in de afvoerbuizen niet werden teweeggebracht door het stampen en slingeren van het schip gedurende het stormweder of door enige in verband met dit weder staande oorzaak, en het feit, dat het zeewater ingevolge dit weder hoger dan gewoon in de afvoerbuizen is binnengedrongen, geen nadelig effect zou hebben gehad, indien die buis niet een door de aanvang van de reis bestaand defect had gehad;

Dat er evenmin sprake kan zijn van een verborgen gebrek; dat een vervoerder, die een schip koopt, een behoorlijk toezicht moet uitoefenen of doen uitoefenen, om zichzelf te vergewissen, dat het schip in al zijn onderdelen geschikt is voor het gebruik waartoe het is bestemd; (Carver on the Carriage of Goods by Sea. 9th. ed. bl. 183 : « If he buys a ship he may be required to show that he has taken appropriate steps to satisfy himself by appropriate surveys and inspections that the ship is fit for the service in which he puts her »)

Dat ten deze de vervoerder of de technici, die door hem met het bedoelde toezicht werden belast, zich niet behoorlijk van hun taak hebben gekweten; dat toch het onderzoek naar de staat van de huidplaten niet met de vereiste zorg werd gedaan en het losbreken van de potdeksels op zodanig gebrekkige wijze werd uitgevoerd, dat er gaten in een afvoerbuizen werden geslagen, terwijl anderzijds ettelijke potdeksels niet werden teruggeplaatst, hoewel zulks noodzakelijk was om een waterdichte bevloering van het tussendek te bewerkstelligen;

Dat het feit, dat de gaten moeilijk te bespeuren waren en nagenoeg verdoken waren onder de dekplaten van het tussendek, niet kan volstaan om het gebrek als verborgen te beschouwen; dat toch, vooral bij de aankoop van een oud schip, het niet voldoende is een onderzoek in te stellen naar de degelijkheid van de inrichtingen van dit schip; dat die inrichtingen ook in gebruik moeten worden gesteld om de goede werking ervan te beproeven;

Dat de deskundige Casteleyn in de bestemmingshaven bij het in gebruik stellen van de W.C.'s, zich onmiddellijk ervan heeft kunnen vergewissen dat er druppels water uit de bedoelde gaten van de afvoerbuizen spatten; dat de vervoerder dezelfde vaststelling zou hebben gedaan, indien hij vóór de aanvang van de reis, de W.C.'s in gebruik had gesteld, en zich derhalve niet op een « verborgen » gebrek kan beroepen;

Dat de gedaagde vergeefs heeft aangevoerd, dat de deskundige de plaats van het defect slechts heeft kunnen aanwijzen na een langdurig en nauwkeurig onderzoek en met behulp van de indicieën, welke de averij aan de koopwaar hem hadden verstrekt; dat de deskundige zelf dit argument heeft weerlegd, wanneer hij heeft bevestigd, dat indien de W.C.'s niet gedurig afgesloten waren geweest gedurende de reis, het gebrek zich reeds zou hebben geopenbaard tijdens de uitreis in ballast van Glasgow naar Galveston;

Dat derhalve de ondichtheid van de afvoerbuizen bij een volledig en behoorlijk toezicht voor en bij de aanvang van de reis vastgesteld had moeten worden;

Overwegende, dat men zich trouwens mag afvragen, of de expert de plank niet mis is, wanneer hij het gebruik van de W.C.'s als één van de oorzaken van de averij uitgesloten acht; dat toch uit de analyse van Oleotest is gebleken, dat de averij hoofdzakelijk werd veroorzaakt door afvalwater, vermengd met faecaliën of zijnde in aanraking geweest met dusdanige stoffen;

dat het weinig aannemelijk is, dat het in de afvoerbuis achtergebleven bezinksel voldoende kan zijn geweest om het gehalte aan zout van het in het scheepsruim binnengedrongen zeewater in zo ongewone mate te verhogen; dat er dus grond bestaat om te vermenen dat, hoewel de w.c.'s goed waren afgesloten, toen het schip te Antwerpen heeft aangelegd en de expert aan boord is gekomen, zij dit niet immer zijn gebleven gedurende de reis, over zee en dat bij gebrek aan passagiers het scheepsvolks niet af en toe van een aan de passagiers voorbehouden gelegenheid gebruik heeft gemaakt;

Dat alzo de vraag rijst, of bij de aankomst in de haven van Galveston er reeds geen afvalwater langs de afvoerbuis en op de bodem van het onderruim te bespeuren was, wat een bijkomende rede zou zijn om de vervoerder van gebrek aan behoorlijke zorg te beschuldigen; dat toch de behoorlijke zorg voor het geschikt en veilig maken van de laadruimen niet uitsluitend te Glasgow, maar ook te Galveston, bij de lading van het lijnzaad behoorde te worden uitgeoefend;

Dat de gedaagde wel een attest van het Lloyd's Register of Shipping heeft overgelegd, opgemaakt te Glasgow, waaruit blijkt, dat het schip zijn klas mocht behouden en in staat was om een reis naar Genua te ondernemen, voor zover de nog onuitgevoerde herstellingen vóór October 1951 werden voltooid; doch dat het schip een reis naar Amerika heeft ondernomen en er geen enkel bescheid werd voorgelegd, waaruit blijkt, dat te Galveston het schip zeewaardig en de ruimen geschikt en veilig waren;

Overwegende, ten slotte, dat de rechtbank het gevoelen van de expert Casteleyn wat betreft het openblijven van de stormklep niet kan beamen; dat de deskundige het sluiten van de stormklep, als een « voorname voorzichtigheidsmaatregel » heeft bestempeld, wanneer bij gebrek aan pasagiers de w.c.'s niet worden gebruikt; dat het feit, dat het scheepsvolk het schip nog niet in al zijn bijzonderheden kende, de zaak niet verschoont, nu men toch geen jaren op een stoomboot moet hebben gevaren om te weten, dat de mondingen van de afvoerbuisen van stormkleppen zijn voorzien en dat die behoren te worden dichtgeschroefd, wanneer de sanitaire inrichtingen buiten gebruik zijn gesteld;

Dat uit het betoog van de deskundige blijkt, dat die maatregel niet alleen bij stormweder moet worden genomen om de gebruikers van de w.c.'s onaangename gewaarwordingen te besparen, doch ook wanneer de inrichtingen niet worden gebruikt; dat het in alle geval vaststaat dat, indien de vervoerder die maatregel indachtig was geweest, het zeewater niet, althans niet in zo grote mate, door de gaten van de afvoerbuis in het scheepsruim zou hebben kunnen binnendringen; dat de expert van de Salvage Association dienaangaande heeft aangemerkt: « The cause of the sea water entering n° 2 lower hold in our opinion was from the holed 5" diameter lead lavatory discharge pipe, the hole in which would be just under the water level when the vessel was at loaded draught, the ship's side storm valve of flap type not being water tight »;

Overwegende, dat de gedaagde mitsdien aansprakelijk is voor de schade, welke door de expert Hagedoorn werd begroot en door de gedaagde niet werd bestreden; dat de eiseres ten onrechte de expertisekosten van de Lloyd's agents heeft aangerekend; dat, wanneer gerechtelijke experten zijn belast met het vaststellen van de aard, het bedrag en de oorzaken van de schade, er geen aanleiding bestaat om, buiten de onkosten en het ereloon van die experten, de onkosten

en het ereloon van de privé-experten der assuradeuren in aanmerking te nemen;

Gezien de artikelen 2, 33, 34 en 40 van de Wet van 15 Juni 1953;

Rechtdoende,

veroordeelt de gedaagde om aan de eiseres te betalen de som van 843.442,85 fr met de moratoire interesten ad 5,5 's jaars van 8 October 1951 af en de som van 59.680 fr. met de moratoire interesten ad 5,5 's jaars van 15 Maart 1952 af, alles met de gerechtelijke interesten sedert 7 Juli 1952; ontzegt het meer geëiste; verwijst de gedaagde in de proceskosten, tot de uitspraak aan zijde van de eiseres op 680 fr. begroot.

BIBLIOGRAPHIE

Mr C. Asser's Handleiding tot de beoefening van het Nederlands Burgerlijk Recht. Derde deel, Verbintenissenrecht - Tweede stuk: De Overeenkomst en de Verbintenis uit de wet bewerkt door Mr L.L.H. RUTTEN - Eerste gedeelte — Zwolle, N.V. Uitgeverij Tjeenk Willink, 1952, blz. 441.

Het derde deel van Asser's Handleiding tot de beoefening van het Nederlandse Burgerlijk Recht bestaat feitelijk uit drie delen (stukken) en werd nooit geheel voltooid. Begonnen door Asser, die de eerste 430 bladzijden schreef (1905), werd het voortgezet door Mr Limburg, die het echter niet kon beëindigen. De bewerking van Van Goudoever (1913, blz. 368) bleef eveneens onvoltooid.

Een nieuwe uitgave van het eerste stuk: *De verbintenis*, wordt thans bezorgd door Mr P. A. J. Losecaat-Vermeer, raadsheer in de Hoge Raad der Nederlanden. Een eerste gedeelte verscheen in 1939 en een tweede gedeelte in 1948; de publicatie van de slotaflevering wordt binnenkort verwacht. Het derde stuk: *Bijzondere overeenkomsten*, is in de bewerking van professor Mr P. W. Kamphuisen in 1948 volledig gereed gekomen.

Onlangs is nu het eerste gedeelte van het tweede stuk: *De overeenkomst en de verbintenis uit de wet*, van de hand van Mr L. E. H. Rutten, raadsheer in het Gerechtshof te 's-Hertogenbosch, verschenen. De auteur voorziet in 1954 zijn werk te kunnen beëindigen.

Volgens het Nederlands Burgerlijk Wetboek (artikel 1269) ontstaan alle overeenkomsten óf uit overeenkomst, óf uit de wet. Deze beide bronnen van verbintenis vormen het onderwerp van dit tweede stuk; de algemene leer der overeenkomsten wordt in het hier aangekondigde eerste gedeelte en de verbintenis uit de wet in de slotaflevering behandeld.

Het boek van Mr Rutten is als een belangrijke bijdrage tot de Nederlandse rechtsliteratuur aan te merken. Het bevat een heldere en overzichtelijke uiteenzetting — zij het in beknopte vorm — van de algemene leer van het Nederlandse contractenrecht. Een niet geringe verdienste van de auteur is ook, dat hij eigen opvattingen steeds motiveert en in ruime mate met buitenlandse literatuur (vooral Franse) heeft rekening gehouden.

Opgemerkt moge worden, dat dit eerste gedeelte als een afgerond geheel is uitgegeven met een volledige inhoud, een zakenregister, een chronologische lijst van de aangehaalde arresten en een register op de behandelde wetsartikelen.

B.

BALIELEVEN

CONFERENTIE DER JONGE BALIE TE BRUGGE

Op Vrijdag, 19 Juni 1953, in de zaal van de Tucht-raad, hield de Conferentie, haar jaarlijkse statutaire vergadering, onder voorzitterschap van Mter Willems.

Bij afwezigheid van de secretaris, Mter Dinneweth, las Mter Albert Claes het jaarverslag, overzicht van de activiteit der Conferentie sedert haar stichting op 22 Februari 1952: voordracht van Mter P. Struye, voorzitter van de Senaat, op 1 April 1952, over zijn « Reisindrukken over de Balkanstaten »; op 1 Mei 1952 voordracht door Mter A. Claes, « De Jazzmuziek », gevolgd door thé-dansant; Juni 1952, traditioneel tennistornooi te Heist aan Zee; 27 October 1952, voordracht door Prof. E. Strubbe, over « De Student in de Middeleeuwen »; 31 Januari 1953, traditioneel bal; 16 Maart 1953, hulde aan oud-voorzitter Mter Floré, ter gelegenheid van zijn benoeming tot Referendaris bij de Handelsrechtbank alhier.

Volgt het kasverslag door Mter A. Claes, uitstekend bijgehouden.

De verkiezing van de nieuwe bestuursleden, in vervanging van de helft uitgelote en niet-herkiesbare bestuursleden Mters A. Claes, A. De Ketelaere en J. Dinneweth, geeft volgende uitslagen, bij algemeen applaus: Mters Pierre Matthys, Paul Ducheyne en als vertegenwoordiger van de stagedoende confraters, Mter Pierre Leys.

Als voorzitter Mter W. Willems, die sinds jaren bestuurslid was van de vroegere Conferentie van de Balie, en na het aftreden van Mter Floré, als dienstdoende voorzitter optrad.

In zijn dankwoord, schetste de nieuw gekozen voorzitter het plan der toekomstige activiteiten, waaronder de suggestie van Mter Porta, stafhouder, nl. de bijeenkomst der Noordzee-balies, Duinkerke, Veurne, Middelburg (Zeeuws-Vlaanderen) en Brugge.

Mter Willems, verleent het woord aan de heer stafhouder Porta, die de taak van de Conferentie looft als een aanvulling van de Tuchtraad, en die tevens de gedachte der confraterniteit onder de balies aan de Noordzee, wenst te zien uitgroeien.

De voorzitter Mter Willems vraagt aan oud-stafhouder, senator, Mter Ancot, naar zijn gewoonte, enkele woorden te willen richten aan de leden van de Conferentie, omdat zijn suggesties steeds worden gewaardeerd.

Mter Ancot wil drie leemten zien vullen dit jaar: door met luister een plechtige openingsvergadering te houden de prestige van de balie dienen — door gelegenheden te schenken aan de jongere confraters verdoken krachten te doen ontpoppen — door publicatie ons balieleven kenbaar maken.

De voorname spreker dankende, herinnerde de voorzitter Mter Willems, aan de grote verdienste van Mter Ancot, die thans als onder-voorzitter van de Federatie van de Belgische Advocaten, op nationaal plan zijn verdienstelijk intellect zal ten dienste stellen.

TIJDSCHRIFTEN

Rechtskundig Tijdschrift voor België - n° 2:

R. Van Lennep, Bijzondere rechtsplegingen niet geregeld in het Wetboek van burgerlijke rechtsverordening. — Rechtspraak.

De Gemeentegids - n° 50:

Huib. Hoste, Gemeentelijke en Stedelijke Urbanisatie. Wordt de industriewijk ingeschakeld in het complex of vormt hij een eigen zelfstandigheid.

Arbitrale Rechtspraak - n° 390:

Mr A. S. Fransen van de Putte: Incidenteel appel tegen een uitspraak van het Scheidsgerecht voor de voedselvoorziening.

Nederlands Juristenblad - afl. 25:

Prof. Mr C. W. van der Pot, De sociale grondrechten. — Prof. Mr A. van Oven, De besloten naamloze vennootschap.

Weekblad voor Privaatrecht, Notaris-amt en Registratie - n° 4300:

Prof. Mr J. C. van Oven, Levensverzekering, schuldeisers en legitimarissen (1). — Prof. Mr M. H. Bregstein, Het nieuwe B.W., ongegronde verrijking. — Prof. Mr C. de Grooth, Overzicht der Nederlandse Rechtspraak, Verbintenissenrecht 1952 (IV).

Journal des Tribunaux - n° 3986:

S. Versele, L'influence de l'intoxication alcoolique sur la responsabilité criminelle. — Cyr. Cambier, Le conseil d'Etat et le contrôle de l'observation des formalités légales. — Jurisprudence.

Journal des Tribunaux d'Outre-Mer - n° 36:

A. Sohier, Le décret du 24 juillet 1918 érigeant certains faits en infractions lorsqu'ils sont commis par des indigènes. — Maurice Verstraete, Quelques notes sur l'application de l'article 12, alinéa final, du livre Ier du Code Civil congolais. — Jurisprudence.

Recueil de Jurisprudence du Droit Administratif et du Conseil d'Etat - n° 2:

M. T. Bourquin, La jurisprudence du Conseil d'Etat en matière d'assistance publique. — Jurisprudence.

Revue de l'Administration et du droit Administratif de la Belgique: L. Stichelbaut, L'adoption légale des enfants mineurs.

Recueil Dalloz de doctrine, de jurisprudence et de législation - 24e cahier:

Jean L'Huillier, Les contrats administratifs tiennent-ils lieu de loi à l'Administration? — R. Savatier, Le congé confirmatif à fin de reprise d'un bien rural. Le droit de reprise du bailleur nu propriétaire d'un autre bien qu'il exploite à titre de locataire de l'usufruitier. — R. S. Les conditions de la preuve du fermage par constat d'huissier. — Henri Dubois, Le statut juridique des œuvres d'art créées par un époux sous le régime de la communauté légale. — Les éléments constitutifs de recel de succession ou de communauté.

Abonneert U op het "Rechtskundig Weekblad"